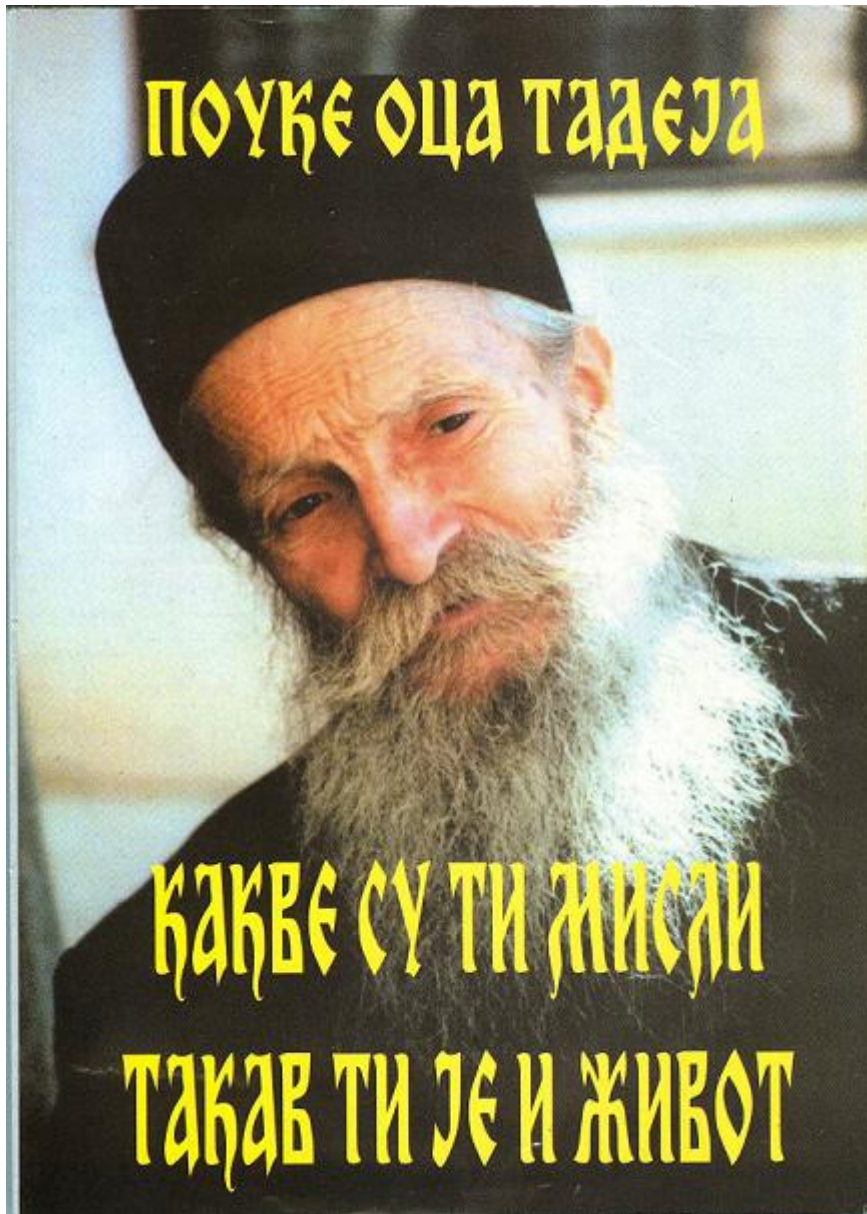

ПОУКЕ ОЦА ТАДЕЈА

**КАКВЕ СУ ТИ МИСЛИ
ТАКАВ ТИ ЈЕ И ЖИВОТ**

„Ми можемо свашта радити, али нећемо имати ни мира ни покоја. Карактерна особина је основа за прелазак у вечност. Ако смо мирни и тихи, идемо у ред светих и анђела. Њих је Господ наградио бесплатном благодати, и у тим душама нема особина овог света. Човек може стално да га вређа, а он се не вређа. Човек може да га изудара, а он се не љути, јер је његова душа руковођена Светим Духом.

...Треба да се опустиш. Не узимај превише на себе бриге овога света, већ чувај свој мир и живи са Богом. Нека иде како иде...“

Отац Тадеј

Госпoде Исусе Христe, Синe Божији, упокој душу уснулог слуге Свога оца Тадеја. Амин!

КРАТАК ЖИВОТОПИС АРХИМАНДРИТА ОЦА ТАДЕЈА

Отац Тадеј је рођен 1914. године у селу Витовници, од честитих родитеља, земљорадника, на Томиндан па је његово крштено име било Тома. Млади Тома је, после основне школе, завршио занатско трговачку школу у Петровцу на Млави. Пошто се тешко разболео одлучио је да последње године свога живота посвети Господу. Почетак његовог монашког живота везан је за манастир Миљково код Свилајнца, и оца архимандрита Амвросија, који је по речима самог старда Тадеја био „неизмерна љубав и праштање“.

Замонашен је 1935. године у манастиру Горњаку 10. марта, да би 14. јула исте године, био рукоположен у чин јерођакона, као сабрат манастира Горњака. Упућен је одмах после монашења 1935. године у иконографску школу у манастир у Раковици. На тражење ондашњег патријарха српског Варнаве, надлежни епископ др Венијамин, поделио је монаху Тадеју канонски отпуст за АЕМ београдско-карловачку, те је причислен манастиру у Раковици.

У чин јеромонаха рукоположен је 3. фебруара 1938. године у манастиру у Раковици. Рукоположио га је епископ харковски Митрофан. У чин игумана произведен је 1949. године у Саборној цркви у Београду. Производство је обавио викар Његове Светости Патријарха епископ Висарион, бивши епископ банатски. Октобра 1938. године, јеромонах Тадеј, по потреби службе, премештен је у Пећку Патријаршију. По избијању Другог светског рата, јеромонах Тадеј је избегао из Пећи и поново дошао у манастир Раковицу. Априла 1947. године са уредним канонским отпустом, јеромонах Тадеј се враћа опет у браничевску епархију и постаје сабрат манастира Горњак.

По жељи патријарха Гаврила, јеромонах Тадеј се поново враћа у Пећку Патријаршију 1949. године, и постаје њен намесник. Године 1955. из здравствених разлога, игуман Тадеј, са дозволом патријарха Викентија, по други пут се враћа у браничевску епархију. У овој епархији је био приврмени парох печанско-кленовачки и шапинске епархије, а затим од 1957. године старшина манастира Горњак. Почетком новембра 1959. године, игуману Тадеју подељен је канонски отпуст за манастир Хиландар, односно јурисдикцију Васељенског Патријарха у Цариграду. После непуна четири месеца, игуман Тадеј је, вољом грчких власти, враћен из Хиландара, са Свете Горе у домовину.

Овде је, привремено, био парох бистрички, затим старешина манастира Туман. Са ове дужности, по молби 1962. године премештен је за старешину манастира Витовница. На овој дужности је провео десет година, да би, најзад, као парох влашкодолски, био пензионисан, а затим је постављен за старешину манастира Покајница код Велике Плане, па за духовника манастира Туман, а одатле, по други пут, за старешину манастира Витовница.

Архимандрит Тадеј, витовнички старац, упокојио се у Господу 13. априла 2003. године у дому благочестивих православаца који су бринули о старцу током последњих година његовог живота, на земљи, међу нама грешнима.

Сахрањен је у миру, без светске буке, на манастирском гробљу у Витовници где је његов монашки пут и почео.

У Београду, о Крстовдану,
2003. лета Господњег

ИЗ РАЗГОВОРА СА ЈЕДНИМ НАШИМ МОНАХОМ

Отишао сам у манастир В. са намером да се у њему одморим од београдске вреве и овог нашег живота пуног трзавица. Искрено речено, нисам ништа више очекивао од свог боравка тамо. Но Бог је хтео да у овом сиромашном и забаченом манастирчићу сретнем једног Божјег човека и кроз разговоре с њим осетим, јасније него досад, колико је привлачан живот по Богу. Прибележио сам неке од тих разговора које смо водили у хладњаку крај цркве. Име овог монаха нашег дома ћина нећемо спомињати из бојазни да тим изношењем на јавност унутарњег живота оца Т. не бисмо, можда, нарушили мир његове скромне душе.

О МОЛИТВИ

- Како се треба молити Богу?
- Молити се треба као отац Јован Кронштатски. Пажљиво је читао молитве, на по некој речи осетио би да му се срце загрејало а у души се разлио мир и радост, и после би се молио с осећањем. Речи молитве треба изговорити с вером да вас Господ гледа и слуша. А кад се за време молитве нешто подигне у срцу, „ухватите“ то и задржите се на томе - „стојте“ у томе.
- Како сте Ви научили да се молите?
- Као мали био сам слаб и неразвијен. У кући би ми често говорили: „Ти ниси ни за шта. Погледај Миладина (то је био неки мој вршњак) како тај помаже оцу, а ти забадава једеш хлеб.“ Болеле су ме ове речи. У близини нашег салаша било је неко дрво и често бих одлазио тамо и молио Господа да учини да и ја некад будем користан за нешто.

Делимично од самог оца Т. делимично од манастирске братије дознао сам нешто више о његовом животу.

Родио се 1914. године на вашару као недоношче од 7 месеци. (Поводом тога једном ми је, смешећи се, рекао: „Па од мене и није могло ништа боље испасти кад сам се на вашару родио.“) Мати му је убрзо умрла. Подигле су га маћехе. Више пута би га у кући тако истукли да је узимао комадић хлеба и бежао од куће. Кад је поодрастао дали су га на кројачки занат, али ни ту није било ништа боље него код куће... Затим долази болест на плућима. Лекари су му рекли да најдуже што може да живи јесте пет година. Онда се, вели, решио да бар тих пет година, колико му је остало, послужи Богу и отишао је у манастир Миљков оцу архимандриту Амвросију.

- Кад сам видео да ми ни родитељи, ни рођаци, ни пријатељи, ни остали свет не пружају ништа друго сем рана, увреда и бола, одлучио сам да више не живим за тај свет, него да ово мало дана до смрти посветим Господу. Увидео сам да на свету немам никог истински свог осим Господа.

О УНУТРАШЊЕМ МИРУ

- Шта је најважније у духовном животу?
- Најважније је, мислим, чување срца у миру. Не узнемирујте се ни по коју цену. У срцу треба да влада мир, тишина, ћутање, тиховање. Мислени хаос је стање падших духова (демона, духова који су отпали од Бига). Наш ум, међутим, треба да је сабран, јединствен, пажљив. Само у јединствени ум може се уселити јединствени Бог.

УНУТРАШЊА МОЛИТВА

Кад осетимо погодно расположење можемо прекинути ћутање срца вршењем Исусове молитве. Она је у почетку гласила: „Господе Исусе Христе, Сине Божији и Речи Божија, Богородице ради, помилуј ме!“. Временом су је монаси скраћивали и данас она гласи: „Исусе, Сине Божији, помилуј ме!“, односно на словенском: „Исусе, Сине Божији, помилуј мја!“

Ако можемо, изговарајмо Исусову молитву с осећањем. Ако пак не можемо, покушајмо да срцем припадамо Господу како знамо и умемо и задовољимо се ћутањем пред Господом. Уколико немамо искусног духовника да руководи нама, опасно је и принуђивати себе на унутарњу молитву.

- Како сте се ви учили умно-срдачној молитви?
- Био сам још сасвим млад послушник кад сам почео. Отац Амвросије ми је рекао: „Што год радиш, непрестано говори у себи: „Исусе, Сине Божији, помилуј мја!“. Био сам дечак и свим срцем га послушао. Сваког дана бих исповедао оцу духовнику шта се унутра у души догађало, а он је саветовао шта да чиним. После извесног времена осетио сам да заједно с ваздухом који удишем молитва „улази“ у срце. Током времена молитва је почела и сама од себе да се врши у срцу.

Али после је умро мој духовник и многе године провео сам у великим душевним мукама. Туга је раздирала душу. Страх који сам нахватао још у детињству мучио ме је поново. Бојао сам се да старији неће бити задовољни са мном и никад нисам могао да одахнем.

- Шта сте тада чинили?
- Како кад. Најчешће сам узимао хармонику, одлазио у самоћу и свирао. Одувек сам волео музику, и то ми је доносило утеху. Понекад сам сам себе питао: Шта хоћеш? Јеси ли гладан, јеси ли жедан, го, бос, болестан? Све је Бог дао, па шта хоћеш онда? Но ипак, душа је туговала и тражила да је неко утеши али није било никог да је утеши.

Ишао сам код појединих духовника, тражио савет, али ни то није помагало. Тако је то било док нисам прочитао „Пут спасења“ од Теофана Вишинског и Господ је помогао. Кад нема никог од људи да нас утеши, онда Господ и кроз књигу долази да обрадује душу.

СТАЈАЊЕ ПРЕД ГОСПОДОМ

Напоредо с чувањем мира у срцу вежбајте се и у стајању пред Господом. Ово значи: непрестано имати на уму да нас Господ гледа. С Њим треба да устајемо, да лежемо, да радимо, једемо, ходамо. Господ је сав свуда и у свему.

Из вењака где смо седели пружа се диван видик. Отац Т. је подигао руку у правцу поља и планина и рекао:

Господ је сила која покреће живот сваке твари, устројава поредак у васиони, даје лепоту творевини, промишља о свему и пребива у срцу човековом, Цар славе (отац Т. Господа најчешће зове тим именом) пребива у свој твари и у синовима Својим.

БОГООПШТЕЊЕ

Човек ће унутра у себи наћи царство Божје. „Сиђи у своје срце и наћи ћеш у њему лествицу за пењање у царство Божије.“ Саветује преподобни Исак Сиријски. Свето Писмо учи да је царство Божје „правда, мир и радост у Духу Светоме“... Први корак ка богоопштењу је потпуно предавање себе Богу. После, Бог је тај који делује а не човек. Богоопштење значи: да се Бог усели у нас, да Он делује у нама; да се наш дух одене Њим те да он управља нашим разумом, вољом и осећањима. Тада смо ми само добровољно оруђе у Његовим рукама покретани Њиме и у мислима, и у жељама, и у осећањима, и у речима и у раду.

- Како се човек који је достигао степен духовности чува од гордости?
- Па то није ништа нарочито. Богоопштење је нормално стање душе. Човек је створен за такав живот. Грех је удаљио човека од оваквог живота и зато га он мора поново да задобија. Ми се, у ствари, само трудимо да дођемо у нормално, здраво стање.

СОЗЕРЦАЊЕ

Када се у човеково срце усели царство Божје, Бог ће му онда открити тајне. Заједно с Богом „ући ће“ у суштину ствари и разумеће њихову тајну. Све је знање у Богу и, кад Господ зажели, по милости својој открива човеку тајне. Тако и прост, неук монах, милошћу Божјом, сазнаје велике тајне: о животу, о смрти, о рају, о аду, сазнаје и како је овај свет устројен. Кад се у човеково срце усели царство Божје, Бог ће смаћи као неку завесу незнања с ума. Човек ће тада разумети не само тајну твари, него ће разумети и тајну самога себе. И најзад, у једном светом тренутку Бог ће му, по неисказаној милости Својој, открити и самога Себе, и човек ће созерцавати Цара славе као што гледа сунце у бистрој води. Онда је човек једно с Богом и Бог у њему делује. Такав само телом живи на земљи, а духом је у царству небеском, са анђелима и светима, и созерцава Господа. Често кад бих поставио неко питање оцу Т. укратко је одговарао, а онда рекао: „О томе је писао тај и тај Свети Отац. Да идем да донесем књигу па да прочитамо?“ Наравно да сам радо пристајао, и он би час листао књигу и читао одговарајуће одломке, час сам од себе говорио. Нисам срео човека који се брже сналази у тим књигама.

О СТРОГОСТИ

Строгост према ближњима је опасна. Строги напредују само до извесног степена и остају на телесном подвигу. У опхођењу с људима треба бити благ, кротак, попустљив.

Отац Т. ми је испричао и један свој карактеристичан сан.

Тек што сам био заспао, сањам да сам умро. Два младића су ме повела до неке собе и поставила на неко постоље између њих двојице. Десно од мене биле су судије. У дну лево неко ме је оптуживао. Говорио је: „Ето то је тај што ни са ким не може!“ Ћутао сам пренеражен. Онда је тај глас из угла још два пута исто поновио. Младић који ми је био с десне стране рече ми: „Не бој се! Није тачно да ти ни са ким не можеш. Ти са самим собом не можеш.“

АТМОСФЕРА НЕБА И АТМОСФЕРА ПАКЛА

Из човека који носи у себи царство Божије зраче свете мисли, Божије мисли. Царство Божије ствара у нама атмосферу царства небеског, насупротив мисаоној атмосфери пакла коју зрачи човек који у свом срцу носи пакао. Улога хришћана у свету је да прочишћују атмосферу на земљи и шире атмосферу Царства Божијег.

Свет треба освајати чувањем атмосфере неба у себи, јер ако изгубимо царство Божије у себи, нећемо спасти ни себе ни друге. Ко носи у себи царство Божије, тај ће га неосетно и на друге преносити. Људе ће привлачити наш мир и топлина, желеће да буду с нама и постепено ће их освајати атмосфера неба. Чак није ни потребно говорити људима о овоме: небо ће зрачити из нас и кад ћутимо или кад говоримо најобичније ствари; оно чак зрачи из нас а да ми тога и нисмо свесни.

У непослушног се неће уселити Царство Божије, јер такав увек жели да се врши његова а не Божја воља. У Царству небеском искључена је могућност царства у царству. То су хтели „падши духови“ и зато су отпали од Господа, Цара славе. Душа која је запала у круг мисленог хаоса, у атмосферу пакла, или се само дотакла ње, осећа адске муке. На пример - листамо новине, или шетамо улицама и после тога одједном осетимо да се унутра нешто у души пореметило - осећамо празнину, тугу. То је стога што смо читањем различитих ствари изгубили сабран, јединствен ум, постали смо расејани и атмосфера пакла „упливише“ (ово је реч коју отац Т. често употребљава) на нас.

О ПРОПОВЕДАЊУ

Проповедати не треба од ума, него од срца. Само оно што је од срца дотиче се другог срца. Никада не нападати, никада се не противити никоме. Ако проповедник мора да одврати људе од неког зла, нека то чини у кротости, смирењу и великом страху Божијем.

О СМЕРЕЊУ

- Какав је смирен човек?
 - Смирени сматра сваког човека вишим од себе, и не само сваког човека него и твар.
 - Како можемо сматрати твар вишом од себе кад је нас Господ украсио разумом и називао нас синовима Својим?
 - Ако ставите руку на срце и будете искрени са самим собом, увидећете да сте нижи од многе твари. Погледајте пчелу како жури и ради. Непоштедно се даје, без резерве. Пчела живи свега месец и по дана и често угине на раду, у пољу, и не вративши се својој кошници. А колико човек мисли на себе и жали себе. Или погледајте мрав, како му не досади да стално вуче нешто. И кад му терет падне, он га диже и стрпљиво наставља посао. А нама ако нешто не пође за руком одмах, дижемо брзо руке од тога.
- Био сам присутан кад је једна бака запитала оца Т. шта да чини да би њени унучићи били побожни.
- Нека њихова бака увек буде кротка, добра, нека се никад не љути, нека је увек задовољна, нека она све слуша, кад, ето, њу неће да слушају. Можда унучићи сад и неће бити побожни, али једном, касније, сетиће се своје баке и сећање на њу чиниће их бољим...

О ЦИЉУ ЖИВОТА

Опростите ми уколико понеки пут у току вечерашње беседе скренем са теме. Сами видите какав је наш живот овде на земаљској кугли. Ми Хришћани желимо спасење како себи, тако и својим ближњима и чезнемо за савршенством. Они који нису религиозни желе да постигну савршенство у материјалној сфери живота.

Ја сам од ране младости пошао да послужим Господу. Био сам слабог здравља, па сам мислио да ово мало кратког живота проведем онако како то Господ тражи. Хвала Богу што ме је од самог почетка упутио код оних трудбеника, Руса, у манастир Миљково. У манастиру су већином били избеглице, Руси, монаси, а међу њима било је и светих људи; и пошто сам био још дете, све што су ми казивали ја сам прихватао.

Целога живота мучила ме мисао о циљу овога живота, питао сам се чему води овај живот, да ли је то што се човек труди да постигне материјална богатства, да једе и да пије, да ли је то све? Хвала Богу, у житију Светог Серафима Саровског, Светитељ објашњава да је циљ нашега живота враћање у наручје своме Оцу Небеском, да би ми, људи на земљи, били као што су на небу анђели, руковођени Духом Светим. Пошто смо ми деца палих родитеља, много нам је лакше да скренемо са правог пута, него ли да се одрекнемо многих негативних поступака које смо у току живота, у породичном кругу стекли. Иако смо ми копија наших родитеља, који нису били савршени ни способни да нам пруже оно најлепше, него смо ми од родитеља и после, касније кроз живот, многе неправде видели и доживели, многе болове срца. Зато сви ми тежимо савршенству, и свима нам је жеља да откријемо шта је циљ овога живота. Ми то откривамо постепено,

као што кажу Свети Оци: „Вера у нама постепено расте.“ Један од Светих Отаца и сам каже: „Ова моја вера, сад кад сам у годинама, према вери коју сам имао као млад, оно у младости била је просто невера.“ Наша вера постепено расте и кад се учврсти у Господу она је силна и моћна. Сад се у свету много што шта дешава. Много смо чули о протестантима. Они су отпали од Западне цркве, а са Источном црквом се нису никад ујединили, и увели су много новотарија у своју веру. Протестанти се труде и моле, развили су мисионарство тако јако, чак јаче од Католичке цркве, али они нису свесни, нити знају, да су под руководством духова под небом. Сви они које протестанти приведу у Хришћанство су аутоматски укључени у негативну енергију и под влашћу су многих духова. Апостол Павле каже, ти кажеш да верујеш, ајде покажи своју веру од својих дела. И сатана верује па дрхће, али се противи. Противи се сваком добру. Многи овде на земаљској кугли сматрају себе невернима, али кад боље размислимо о нама самима видимо да не постоји ни једно разумно биће на земаљској кугли, које не чезне срцем за животом и за апсолутном љубављу. Апсолутна љубав се не мења, она траје довека. Ми свим срцем чезнемо за апсолутним добром, за апсолутним миром, уствари ми свим срцем чезнемо за Богом. Бог је живот, Бог је љубав, Бог је мир, Бог је радост. Ми срцем чезнемо за Богом, а мислима се противимо Богу. Сатана верује, па дрхће, али се противи. Исто тако безбожник није безбожник, него је противник. Дакле, ми срцем чезнемо за Богом, али му се противимо. Наше противљење неће нашкодити Богу, јер Он је Свемогући, али хоће нашкодити нама самима.

О СНАЗИ НАШИХ МИСЛИ

Мисли, расположење, жеље руководе наш живот. Каквим се мислима бавимо, такав нам је живот. Ако су нам мисли мирне, тихе, пуне љубави, доброте, племенитости, чистоте - онда је и у нама мир, јер све мирне мисли дају унутрашњи мир који зрачи из нас, јер су наше мисли мирне, тихе, пуне љубави и доброте. Ако у себи носимо негативне, паклене мисли, онда је и наш унутрашњи мир разорен. Свети Оци о мислима кажу: „Која год мисао разара мир и од које мисли немамо мира, то је од пакла и треба је одбацити и неприхватити.“ Ми треба да се трудимо за своје добро, да се у нама учврсти мир, радост, љубав Божанска. Отац наш Небески жели да Његова деца имају Његове Божанске особине, док смо ми пуни љубави, мира, радости утехе, истинитости, племенитости. Господ, а и сви ми, желимо да будемо кротки и смирени, јер она душа која је кротка и смирена, она зрачи племенитост и доброту. Таква душа и када ћути емитује из себе увек мирне, тихе таласе пуне љубави и доброте. Таква се душа не вређа кад је вређате и грдите, можете да је и изударате, а она вас жали што се тако много мучите. Такви су малобројни на земаљској кугли, али због њих сунце греје и Бог нам даје благослов да живимо, да имамо све што нам је потребно за живот. Ми треба мислено да се изменимо.

Видите и сами како ми у породици стварамо хармонију или дисхармонију, зависно од наших мисли и жеља. Ако је домаћин у кући много оптерећен бригама и мислима о некој тешкоћи, он тим мислима ствара немир, не само себи, него и целој својој породици. Сви су у кући утучени, немају мира нити утехе. Он као домаћин треба да зрачи добротом, па да се из њега емитује на све остале у кући. Такав смо ми мислени апарат. Ја у своје време нисам знао да човек не сме вређати своје родитеље, ни телесне ни духовне. Ми их не смемо вређати ни својим мислима. У своје време нисам био свестан, да вређање доноси тешке последице за све нас. Ја сам много страдао, због тога што сам свога оца мислима вређао, и сада не могу да се накајем због тога. Мој отац је био миран, тих, кротак човек, невероватан добричина. У своме животу никада болестан није био јер је увек имао унутрашњи мир, па су му и органи радили без оптерећења.

Цео свој живот посматрао је као представу, када га неко вређа није се вређао, био је миран и тих. Ја бих био сретан да сам његових карактерних особина. Ми смо мушкарци већином на мајке, док су женска деца на оца. Људи не знају зашто то тако бива, да се у једној породици рађају девојке, а у другој мушка деца. Људи то не знају, немају појма, а Господ нам је показао како то и због чега. То много зависи од крвне слике родитеља. Ако су им крвне слике сличне, бивају деца и женска и мушка, али ако је мајчина крвна слика јача, онда се мушкарци рађају, а ако је очева крвна слика јача, рађају се женска деца. То се може на много места видети. То се исто може видети и преко пчела. Пчелари добро знају да се матица једном у животу пари са другом и једна угине након парења. Она која остане, она у себи носи јаја. Докле год у себи има семе и једне и друге стране, рађа и радилице и трутове. Након две године пчелар мора да је одстрани, јер носи само трутовска јаја, само мушкарце, нема радилице. Видите, на много места Господ нам открива зашто се рађају и мушка и женска деца. Бог нам све открива, али потребно је мало размишљања, јер много је што тајно и ми не умемо да схватимо. Од наших мисли бива добро или зло, мир или дисхармонија у породици, и они који су побожни желе увек да буду добри и мирни. Они се труде, али бриге земаљске често пута оптерећују човека. Господ је све наше бриге узео на себе, јер ми себи помоћи не можемо, већ само компликујемо ствари.

Ми сада у нашој земљи, па и у свету беремо плодове наших мисли и жеља. Нису нам добре жеље, нису нам добре мисли, не може ни добар плод да буде. Потребно је да се покајемо, да изменимо живот. Покајање није само да одемо код свештеника, већ је потребно да се душа ослободи те мисли и депресије у коју је упала због кривудавих линија у животу. Покајање је измена живота, окретање према апсолутном добру, остављање негативне стране. Тога слабо има и код побожних и због тога страдамо. Кад би се наш народ покајао, не би доживљавао ово страдање сада, јер ми сами, својим жељама и мислима компликујемо себи живот. Ја то пре нисам знао, али сада видим да сам крив, за све и те како сам крив за све. Ја сам се зачудио да су Свети Оци себе сматрали чајгорим од свих људи.

Долазила ми је једна девојка. Мајка и отац су јој лекари, а она ради у Академији. Била је у манастиру Витовници 1963. године, па ме питала многе ствари. Ја видим да је она много ожалостљена на мајку. Оца је много волела, а мајку не. Када сам је питао зашто, рекла је да мајка није желела ћерку него сина. Она има старијег брата, али је отишао у Париз да живи. Ја сам је молио да не ратује са мајком која ју је носила у утроби, родила је, одгајала. Отац јој се већ упокојио, мајка остала удовица и она је једина утеха својој мајци у животу. Она је у манастир бежала два пута и отац ју је враћао. Рекао сам јој да не жалости родитеље, да претрпи јер се монахиња може бити и без униформе. Господ не тражи од нас униформу. Господ тражи да наш живот буде добар, племенит. Монахиња се и у свету може бити. У Русији има доста монаха, монахиња и свештеника који не носе униформе, јер је забрањено. У Русији је много израстао дух побожности.

Доћиће Господ и код нас, само морамо да се молимо од срца Господу да нам помогне, јер смо се много охладели. Наша вера треба да порасте. Она расте постепено и бива јача и јача. Кад се помолимо од срца Господ ће нам учинити јер он је Бог свију нас, родитељ наш и зато треба да ојачамо у молитви. Треба да будемо једномишљеници у нашој држави и ако то постигнемо нећемо имати непријатеља.

Кад посматрамо историју израиљског народа видимо да их је непријатељ покоравао сваки пут кад одступе од Господа, али им је Господ увек помагао када би осетили искрено покајање.

Господ је са нама увек. Ми грдимо наше политичаре који су на власти, али они су наша деца. Ми стари смо криви, а не они, јер им нисмо пружили животни пример да

се угледају. Ми смо слика својих родитеља, слика старијих, а од њих нисмо имали много шта да видимо. Ми старији смо криви јер нисмо децу упутили правим путем. Ми стари треба изнова да почнемо од себе, а не да споља поправљамо друге. Свети Оци кажу да треба себе да исправимо, да се спасавамо, па ће се многи од нас спасити. Треба да се потрудимо да будемо добри, увек мирни, тихи, да свугде осећају мир и тишину из нас. Сами смо видели да ми својим мислима можемо да привлачимо себи, или да одбијамо од себе. Треба да се изменимо, да нам вера ојача и да се онда потрудимо. Свети Оци су много објашњавали о умној молитви, како треба управљати ум и срце. Свети Оци кажу да треба да се потрудимо да нам сваки посао, свака мисао, рад, да све потиче од срца, јер се срцем осећа, а не главом. Главом се мисли, а кад све из срца потиче, онда је то концентрација свих умних сила у срцу.

Кад се молимо, то радимо из срца, јер је Господ, Господ срца. Он је центар живота сваког живог бића. Он је покретач живота и не треба да Га тражимо на неком другом месту. Он је ту и очекује да Га прихватимо, и да му верујемо. Мало вере имамо у Господа, мало поверења. Када би имали толико поверења колико имамо у свога пријатеља када га замолимо да нам нешто уради, када би имали толико поверења, не би ми и наша држава толико страдали.

Мислени хаос код нас и у нашој држави долази од наших мисли. Ми смо ти који стварамо дисхармонију мисли, и кад би наши политичари били истомишљеници не би било овакво стање. Ми нисмо свесни да је у нама Божанска енергија, Божански живот у нама. Свака јединка као Божанска енергија, када се уједини са осталима, ствара огромну снагу и непријатељ од тога бежи, јер је ту хармонија, а тамо дисхармонија. Када би се наши политичари ујединили, ми не бисмо имали непријатеља, онда непријатељу не вреди ни оружје, ни војска, ништа.

Ми смо биће од Господа даровано, али не умемо да живимо како треба и стварамо пакао у себи и око себе. Владика Николај је причао како је један свештеник стално тражио премештај у друго место. На тај његов захтев владика Николај је одговорио: „Оче, драге воље бих те преместио где год хоћеш, али само кад ти не би самога себе тамо носио.“ Он још каже: „Ако човек сам себи не нашкоди, не може, па ни сам ђаво.“

Нама је Господ све даровао и на нама је да будемо добри. Уколико ми обраћамо пажњу на негативне особине појединих људи који нам се обраћају, не можемо имати мира и спокоја. Зашто Господ наређује да непријатеље своје волимо? Није то ради њих, него ради нас. Све док ми задржавамо у себи мисао о увреди коју су нам нанели непријатељи, пријатељи, рођени, ближњи ми немамо мира и спокоја и живимо у пакленом стању. Треба се ослободити од тога зла, избацити га као да ништа није било, опростити све. Управо због тога родитељи морају много да трпе у животу и у породици међу децом. Ми сад грдимо своју децу, а немамо право, јер их нисмо упутили на прави пут. Писала ми је једна лекарка писмо у коме каже: „Ја и муж, који је такође лекар, имамо једног сина. Син је већ троја кола упропастио, хвала Богу што је жив остао, Сад тражи да му опет купимо кола, а ми нисмо у материјалној могућности. Кад дођем с посла, он од мене и од оца насилно тражи паре. Шта да урадим, како да решим тај проблем?“ Ја сам јој, на то све, казао да никога за то кривити не може, јер је све њихова кривица. Имају једног сина и чинили су му све по пољи, још од малих ногу. Док је био мали, имао је мале прохтеве, сада је он већи и прохтеви су већи. Једино што им је преостало сада је да много љубави и пажње посвете своме сину, како би он дошао себи и схватио да му родитељи желе све најбоље. Другог начина нема. Видите како ми својим мислима и жељама можемо поправити свој живот, и живот ближњих, па вам желим да такви budete.

Опростите, ја сам скренуо са праве теме која је била, али ето, оно што имам у себи, оно износим, јер свако износи оно што има у себи, и желим добро свом народу и целом свету, јер монаси су зато. Једном су ме питали шта значи бити монах великосхимник? Одговор су добили од Пресвете Богородице: молитвеник за цео свет, онај ко се моли Господу да Господ спасе цео свет. Наша је дужност да се тако молимо, искрено за све, да Господ свима подари мир и радост. Хвала Богу због смирене, кротке и безазлене деце због које нам Господ и даје благостање.

Хвала Богу наша је земља на умереној клими, па се све може производити. Предела у Сахари, Палестини, на Истоку добијају кишу само зими, али се они труде, а нама је Господ дао све добро и благочестиво па да будемо добри.

У животу наша вера постепено расте, оно прво сазнање добијено од родитеља у дому, па се после уверавамо да Господ размишља о нама и не гледа ко је ко, него гледа на наше срце. Господ гледа на наше срце које Њему апсолутно припада. Погледајте оне који су у браку. Сви они који су у брак ступили без благослова родитеља или су били принуђени на брак, такви немају мира, и узалудна им је њихова љубав. Видите колика је власт и телесних и духовних родитеља. Много пута сам чуо да телесни и духовни родитељи говоре управо оно што се са децом збива. Једном сам се зачудио да једна мајка која је побожна, и отац, да су сина убили мислима. Тај њихов јединац син, дете побожно, из младости васпитано у том духу, био је просто као анђео, имао је невероватну доброту која се ни замислити не може. Једном приликом дошла му је једна девојка из њиховог места да га замоли за помоћ. Наиме, она је затруднела са неким човеком, па сад моли овога младића да је ожени јер су јој родитељи и браћа строги и кад приметите да је трудна не преостаје јој ништа друго него да се убије. Он је пристао на то да потпишу тај брачни уговор, па кад се породи и кад дете прохода, он ће својим, а она својим путем. Како је то било мало место, све се брзо прочуло, а мајка његова ово није могла да поднесе, док је отац говорио да је то синовљев живот, а не њен, али она то није хтела ни да чује. „Ма не желим живог да га видим!“, знала је говорити. Тако је и било. Тај се њихов син једном приликом возио на мотору са другом и настрадао. Након тога та мајка је дошла код мене у тузи и жалости. Ја сам јој рекао: „Ти си убила сина јединца. Видиш како су јаке твоје мисли. Рекла си да га не желиш живог, па ето, то ти се и остварило.“

Често пута ни родитељи не знају, али за нас, њихову децу, они су у праву и морамо их апсолутно слушати, па ће онда бити благослов на нама. На жалост, мало је оних који родитеље поштују као светињу. Ја сам много страдао јер сам често осуђивао свога оца, мислећи да мало времена проводи са својом децом. Те су моје мисли испланирао је мој живот, и због њих сам много страдао. За време окупације два пута сам осуђиван на смрт. Пре нисам знао због чега, али кад сам се отрезнио видео сам да сам ја тај који је испланирао свој живот. Исто тако, очигледно је да се онима који носе неисказану љубав отварају свака врата, и тамо на ратиштима, где нема живота, и тамо Господ чудним начином чува оне који имају љубав за родитеље, како телесне, тако и духовне. Видите, кад би ми такви били, не би стање на земљи било овакво. Сад морамо да се молимо, сви да се молимо и даће Господ снаге и помоћи.

Господ је господар свих умова. Он је силан и моћан да преобрази сваког појединца да дође себи, јер ако га Господ не пробуди, ко ће, кад га ни мајка ни отац нису упутили на исправан пут. Ни у школи није могао научити ништа, сем да се у животу једе и пије. Ја сам још као дете много мислио о свету. Још као дете обраћао сам пажњу на мисли, а видим сад да сам остарио и још нисам достигао онај степен који сам достигао као дете, јер Господ Сам просвећује децу. Још сам био мали, ни у школу нисам пошао, а приметио сам да моје мисли лутају док се друга деца играју. То није добро, кажем ја себи, морам да будем ту, присутан мислима, усредсређен само на тај посао, али узалуд, мисли су ми стално бежале.

Као дете сам још размишљао о свему томе, па сад видим, остарио сам, а још нисам достигао тај степен. Због тога сам желео да видим како су се осећали Свети Оци, који су за време живота од Цркве прослављени, а касније и на небу; како су се они осећали за време живота. Хвала Богу да сам био са Русима, па сам могао да читам дела Светих Отаца. Свети Исак Сирин је несравњив психолог међу Светим Оцима. У његовим списима пише: „Човече, немој да даш свој унутрашњи мир за ништа на овом свету. По сваку цену сачувај свој унутрашњи мир. Помири се сам са собом, па ће се са тобом помирити и небо и земља.“ Видите како су то дубоке мисли, много пута то понављам, али нисам могао ни до данас тај степен достићи. Ми сви можемо бити добри ако се сјединимо са извором живота - с Богом, свим својим срцем. Он ће нам дати снаге да волимо и себе и ближње. Без Господа ни себе не можемо да волимо. Многи падају често пута у очајање и дижу се против свог живота, одузимају себи живот, јер без Господа не можемо ни себе волети, а камо ли рођене и ближње, или чак непријатеље. Са Њиме можемо све јер је Он наша снага и живот.

Своје срце морамо неке поклонити и ако га поклонимо неке на земаљској кугли, сви нас могу повредити. Ми сви тражимо бесконачну и неизменљиву љубав, бесконачан мир, а ко нам то може дати? Не могу ни отац ни мајка, ни брат ни сестра. Сви нас они могу оставити, презрети и одбациги. Зашто? Зато што смо сви ограничени и временом и простором и сви смо у борби са силама под небом, које нам стално прљају мисли. Значи, коме год поклонимо срце, сви нас могу оставити, израђавати. У нашу чисту, Божанску љубав духови злобе убацују мисли и гледају да нас заробе. Божанска љубав је бесконачна, свеобухватна, а ми постајемо једностранци, заробљени, не само за жива бића, него и за мртву ствар која је безвредна. Наше је срце заробљено за земаљске ствари и ако их неко отме - оно болује. Само са Богом можемо имати јединство љубави, прво са Богом, па тек онда са рођенима и ближњима.

Не смемо бити идоли један другоме, јер је то Господња воља. Свети Оци кажу да је ово наше рођење на земаљској кугли допуштење од Господа, после пада, јер Бог је поставио све и Он је свему родитељ. Али ето, нажалост, пореметило се све. Пореметила се и наша природа, јер су прародитељи наши били бесмртни. Чим је човек пао, дошла је смрт, пореметио се материјални свет космоса, јер је Адам створен као круна стварања и господар целокупног материјала. У свакој јединки је заступљен цео материјални свет космоса и умне и мисаоне силе, зато се каже да је човек мали космос. Треба да се вратимо у наручје своје родитељу, да нам вера ојача, да будемо силни са Њиме, па ћемо са Господом видети Царство Његово. Почео сам му причати о протестантима. Они су око двеста хиљада Индонежана превели у хришћанство. Сви ти људи су аутоматски укључени у негативну енергију. Код њих се дешавају велика чуда. Они васкрсавају мртве, претварају воду у вино, обављају операције рукама, отварају и затварају утробе рукама.

Свети Оци кажу: „Што год вера зажели, Господ чини, али савршенство је хришћанског живота крајње смирење.“ Још стари пророк каже: „На кога ће погледати, само на кротког и смиреног срцем.“ Смирени и кротки су наследници Царства Небеског, па вам свима желим да будете и ви синови Светлости, па да се заједнички нађемо пред Господом, да слаavimo Господа кроз сва времена вечности. Ето, наша планета долази до краја, све што се до краја десило, а особито за ово кратко време, све невероватно брзо пролази, хвала Богу да је тако, па да нам не буде узадуд овај живот, да се овде не мучимо узалуд, јер Царство Небеско је мислено стање душе, а и пакао је мислено стање душе. Ми смо час у рају, час у паклу. Кад смо нерасположени у нама је пакао, немамо мира ни покоја, кад је у нашем срцу радост, онда се осећамо као у рају. Зато се морамо непрекидно трудити у молитви.

Малобројни су они на земаљској кугли који добијају бесплатну благодат. Ја сам

се много интересовао за то како су се Свети Оци осећали током живота и како су они успевали да очувају ту бесплатну благодат до самога краја. Свети Оци кажу да тога на земљи бива онима који су се много нагрешили, који већ имају искуство живота па кад су се окренули Господу, нису се више освртали ни лево ни десно, него су право Господу пошли. И Свети апостол Павле каже да Марија Египћанка и многи други кад су се окренули Господу, остали су са Њим. Ми још нисмо достигли тај степен, још нас нешто привлачи овде, на земљи. Код нас је час утеха, час борба, рат, али бесплатну благодат мало је ко добио. Ја сам се зачудио кад сам схватио да је мало ко од монаха добио бесплатну благодат, да су ту благодат добили обични мирски људи. Већ дуго година долази ми један младић из Бањалуке који се бави Исусовом молитвом. И недавно је једног свог друга, који је ожењен и има децу, научио да се и он моли Исусовом молитвом. Зачудио сам се када је његов друг дошао и казао како му се срце стално моли и да молитва стално тече. Овај је младић тако обасјан радошћу, пун мира неисказаног. Он је предао и себе и жену и децу Богу и добио бесплатну благодат. Пријатељ који му је казао није добио ту благодат, иако се дуже молио од њега. Значи, Господ гледа наше срце, и кад му се обраћамо од срца, Господ ће нас одмах утешити. Само они који су добили бесплатну благодат, могу знати какво је стање анђела и светих. Други то не могу знати. Ми се молимо Богу, и трудимо се, али ако неко није добио бесплатну благодат, није у могућности да схвати стање анђела и светих, јер се оно речима не да објаснити. То је стање неисказаног мира и радости. Знаш какав си био пре, љутио си се, а сада љутње нема. Не постоји човек који те може увредити, ни једна негативна мисао ти не може нашкодити, јер си ти ограђен, руковођен Духом Светим. Они могу да разумеју стање Пресвете Богородице, која је и од утробе материне до краја земаљског живота, па и у вечности била у пуној Божанској благодати. Свети Дионисије, ученик апостола Павла, желео је да види Свету Мајку и када је дошао у Јерусалим, увели су га у одаје у којима је била Пресвета Мајка, и њега, каже, одједанпут озари неки мир и радост и он каже: „Да ја не знам за истину, да Бога има, за мене би Пресвета Мајка била Бог.“ Зато је Господ оставио Пресвету Мајку као утеху Светим Апостолима, јер су они били много гоњени са свих страна. Она је њима била велика утеха, јер Она зрачи Божански мир и Божанску радост свуда око себе. Ето, па треба зато да се молимо, да се од срца молимо и да ревнујемо Богу од срца, па ће нам Господ дати Своју благодат и свуда ћете осетити какво је стање анђела и светих и нико вас неће моћи увредити. Све волите, и имаћете неисказани мир, неисказану радост, речима неописиву. Желим вам све најлепше и мир и радост од Господа.

О ПРОТИВЉЕЊУ ВОЉИ БОЖИЈОЈ

- Реците ми Старче, зашто се упркос великој љубави коју имамо за Господа и за врлински живот ипак противимо, супротстављамо вољи Његовој, као што сте рекли на почетку своје беседе.

- Дете, живот овде на земљи је непрекидна физичка и умна борба. Рат је прво мислени, па кад више не можемо мислима, онда се обрачунавамо међу собом. Ми смо у таквом стању на земљи и мислимо да се ми боримо за веру. Ми као јединке ништа не можемо да учинимо за веру, него само ако се ујединимо у једно, онда је то снага и моћ. Ми смо дужни да се боримо, јер смо деца падших родитеља и наши непријатељи, мислене силе, нас стално одводе са правог пута. Непријатељ још малу децу учи да се противе родитељима. Зна непријатељ добро да ће, ако се још као деца противе, лако управљати са њима целог живота и биће његови. Недавно су ми дошли мајка и отац са својом девојчицом од десет, највише дванаест година. Кажу они детету да ми исприча шта јој се дешава. Она каже: „Ја волим свога тату и своју маму, јер они мене много

воле. Ја њих много волим, али не знам што ми у главу стално долази мисао да се противим мами и тати, да их не слушам, иако то нећу да радим. Ја хоћу да слушам и маму и тату, али немам мира.“

Видите шта раде духови под небом! Зато се стално боримо да ојачамо нашу веру, а силе под небом стално узнемиравају наше мисли.

Једног је подвижника дванаест година морила мисао да нема Бога. Подвижник који се у самоћи подвизавао па га ипак мучила таква мисао. И читавих дванаест година борио се са духовима, али Господ је знао да је било потребно да се тако допушта на њега и да га мисли нападају дању и ноћу.

Због свега тога је рат и борба између добра и зла. Ми желимо да будемо добри, а духови под небом не желе да ми имамо ни једну добру особину, него само негативне особине. Ето, због тога ми ратујемо. Ми сами не можемо да ратујемо. Господ је наш Ратник, наш Заштитник, јер ми сами можемо само искрено потражити помоћ од Господа, па ће нам Господ помоћи.

Једном када сам био у тешком стању, прикаже ми се призор и каже ми Спаситељ да припаднем Његовој Пресветој Мајци, јер је Она Заштитница и Покровитељ монаха. Због тога морамо да ратујемо, због тога је мислени рат. Наш мислени рат није у телу и крви, него са духовима под небом. Апостол Павле каже: „Добар рат изратовах, веру сачувах.“ Због тога ми морамо непрестано припадати Господу и Пресветој Мајци. Морамо да молимо Господа да нас удостоји да и ми Њега љубимо, тако као што је Пресвета Мајка љубила анђеле и Свете. Јер Господ је моћан и силан да нам у томе помогне, да нас таквима учини. Он и жели да нас има такве и да останемо во вијеки вијекова и кроза сва времена у вечности у Његовој љубави и загрљ ју. Зато и теби желим, душо, тако да се молиш Господу, да те Господ удостоји да Га љубиш тако силно као Пресвета Мајка анђеле и светитеље. Онда ћеш осетити мир и тишину у срцу, јер поклањаш срце ономе Који је бесконачан, Који може да пружи бесконачну љубав, бесконачан мир.

О РОДИТЕЉСКОМ БЛАГОСЛОВУ

- Можете ли нам рећи нешто више о томе зашто не треба ићи у манастир без благослова родитеља?

- Родитељи су власници над својом децом, и имају велику власт над њима. Они могу своју децу предати или Богу или ђаволу. Ја сам се зачудио кад сам схватио колику власт имају родитељи над децом, невероватну власт. Не само родитељи над децом, него и муж над женом има велику власт. У Београд ми је 1943. дошла једна богомољка и донела неке ствари за манастир и тражила од мене да се ја молим за једну породицу. Муж и жена из те породице су имали двоје деце, девојчицу од девет година, која је била паралисана и сина који је био трговац код једне чувене београдске породице. Када сам се искрено почео молити за ту жену и њених двоје деце, имао сам толико невоља и искушења. Ни мира ни спокоја нисам имао. Отишао сам код свог духовника да се исповедим и кажем да кад год се молим за ту породицу, немам мира ни спокоја. Он мени каже: „Моли се, моли ти за њих.“ Ја сам наставио да се молим, али и даље нисам имао ни мира ни спокоја. Дође та богомољка поново у манастир и ја је замолим да каже нешто више о тој жени и њеној деци. Она ми је испричала да је ова жена била удата за једног Јеврејина у Битољу. Добила је са њим мушко дете које су након средње школе послали да се школује за трговца у једну богату, београдску, трговачку породицу. Они су сматрали да ће се боље школовати за трговца у тој породици. Син је примљен и мајка га је често обилазила. После неког времена и она се запослила код истог трговца да одржава чистоћу у магази. Кад се вратила кући мужу је рекла да је одлучила да га

напусти и да не може више с њим да живи. Она тада није знала да је са мужем опет остала у другом стању. Он ју је преклињао да остане, јер су све ово време живели у слози, без расправа. Она је била Хришћанка, крстила је прво дете и требало је да крсти и ово друго. Све што су она и муж у животу радили, радили су због деце. Сада више није хтела ништа, већ само хоће да оде. Он већ ожалосио, када је схватио колико је тврдоглава, пустио је да оде. Након тога она је отишла у Београд и радила је ту у београдској продавници. Ја сам у Београд ишао ту где она ради, да причестим то њено друго дете. Девојчица није баш ни здрава умом, а не може ни рукама ни ногама. Све што јој је муж казао, све се обистинило. После ја размишљајем, како то да муж над женом има толику власт и онда видим кад Господ каже нашој праматери Еви: „Зато што си послушала змију, зато ће од сада воља твоја бити под влашћу твога мужа.“ Онда сам схватио да наше мајке, кад не послушају очеве (мужеве), стварају пакао у кући. Видите шта чини непослушност. Родитељи имају велику власт над децом, али и муж над женом, јер је њезина воља потчињена мужу. Ето, много шта нисмо знали и Господ нам открива, и сад нам остаје још да се потрудимо да будемо добри.

Нови Сад, 1997. године

„Свети Оци кажу: Сеј љубав па ћеш љубав жњети. Сеј мир па ћеш мир жњети. Немогуће је да стекнемо мир ако смо пуни зависти и злобе.“

ПОКАЈАЊЕ ЈЕ ИЗМЕНА ЖИВОТА

О МИРУ

Мир и радост свима од Господа, јер су мир и радост најважнија богатства овог и оног света. За тим сви ми чезнемо. Можемо имати на кугли земаљској што год пожелимо, а да немамо мир и радост. А мир долази од извора мира, од Господа. Када се Господ обратио својим ученицима, када су они затворили врата због страха од Јудеја, прво што им је упутио било је: Мир вам!

Господ ће вас наградити миром, ако се измирите и окренете Апсолутном Добру, а Апсолутно Добро је Господ Бог. Он жели да ми имамо једну божанску особину - смирење је та божанска особина. Где год смирење царује, било у породици, било у друштву оно из себе избија мир и радост.

Свако добро и свако зло потиче од мисли, јер смо ми мислени апарат. Утичемо чак и на биљни свет, будући да и биљни свет има нервни систем. Сви очекују мир, утеху и љубав.

Покајање је измена живота. Потребно је да човек оде до свештеника или свог ближњег и да му каже шта му ремети мир. Чим наши ближњи саучествују у нашем страдању, ми добијамо утеху и снагу.

Ако се ми окренемо извору живота, Господ ће нам дати снаге да учврстимо у себимисли пуне добра, јер добре мисли, добре жеље дају мир и утеху свуда. Морамо се изменити.

Наше мисли утичу не само на нас, него на све оно што нас окружује. Морамо да упућујемо добре мисли. Господ заповеда да волимо своје непријатеље, не због њих, него због нас самих. Треба опростити све од срца. Када се опрости све од срца, све је опростено. Ми смо саучесници мира, тада мир чини радост и утеху свима око нас. Сви осећају наше мисли мирне, тихе.

Када је домаћин у кући оптерећен бригаама о породици нико нема мира и покоја од његових мисли, чак ни мала деца у развоју. Зато они који руководе кућом, треба да се предају Господу, да му се моле, и да схвате да је Господ свемогућ, да нас Господ теши. Морамо од срца све опростити. Унутрашњи мир не може да се сачува докле год наша савест нешто изобличава. Морамо умирити савест. Треба свима опростити од срца. Без тога нема унутрашњег мира.

Даће Господ благодат. То је божанска сила која делује свуда, а особито у душама које траже Господа, Извор живота. Мир Божији се свуда сеје. У Старом Завету пише: Сине, дај ми срце своје. Господ је једина утеха и анђелима и Светима и свима који Га траже. Он је једини Бесконечан.

Професор је расејан. Он је такав и такав. Моли да Господ да благог анђела и професору и теби. Ако заволиш професора, тако ћеш лако одговорати и добити оцену. Када се професор и ученик помире, међу њима више нема рата.

Нема нам мира, ако мислима ратујемо са родитељима. Духови злобе гледају да се ми по сваку цену огрешимо о родитеље. Тада они стичу власт над нама, а ми мислимо да је неко други крив. Многи то увиде, па поправе мисли. Ја увек то кажем - неки прихватају, а неки су сувише горди. Шта дајемо, то нам се враћа.

Свети Оци кажу: Сеј љубав, па ћеш љубав жњети. Сеј мир, па ћеш мир жњети. Немогуће је да стекнемо мир, ако смо пуни зависти и злобе. Ако се не ослободиш од те паклене особине како ћемо у вечност? Једини је Господ који може да нас измени. Дух се везује мислима. Каква нам је карактерна особина овде, такви прелазимо у вечност.

Треба да смо мирни. Боље је трпети увреду, него нанети увреду. Ако претрпимо увреду, Господ ће нам дати снагу и мир. Ако не претрпимо увреду, савест нам неће дати мира. Савест је Божански суд.

Ми можемо свашта радити, али нећемо имати ни мира ни покоја. Карактерна особина је основа за прелазак у вечност. Ако смо мирни и тихи, идемо у ред светих и анђела. Њих је Господ наградио бесплатном благодати, и у тим душама нема особина овог света. Човек може стално да га вређа, а он се не вређа. Човек може да га изудара, а он се не љути, јер је његова душа руковођена Светим Духом.

Питали су Светог Серафима Саровског: Шта је циљ нашег живота? Враћање у наручје Оца Небеског.

Ми реметимо мир. Господ нас оставља са нашим мислима - ето нам страдања. Нема силе која може да поруши милост Господњу. Зато мученици нису осећали страдања, а ако су и осетили, утешио их је тихи Господ. Када благодат Светог Духа озари душу, она више не осећа страдања.

После Господа немамо веће добро од својих родитеља. Господ каже: Ја сам тај који зачиње плод у утроби мајке. Родитељи су оруђе у рукама Господњим. Господ благосиља брак. Потребно је време да се попуни број оних павших анђела који су отишли за сатаном, а Бог је и за њих, духове злобе, Бог. Они су високо интелигентна бића, али за њих нема ни мира ни спокоја.

Ми морамо тражити утеху од ближњих будући да смо створени, ограничени временом и простором, и не можемо да дамо бесконачно, али тражимо бесконачно. Тражимо мир бесконачан, радост бесконачну - све бесконачно. Али наши најближи не могу све да нам пруже. Сви смо ограничени и у сталном смо рату са злим мислима, јер су пали духови пуни злобе.

Господ гледа да ли ми од срца тражимо да нам Он помогне. Чујемо многе речи лепог примера живота и како треба упутити ближње да то раде. Али, да ли ћемо моћи то да остваримо?

Видимо особу мирну, тиху, све прашта, све трпи. Тај пример нам остаје увек, јер и ми желимо то да стекнемо. Како? Окренемо се ка Апсолутном Добру, срцем,

мислима и целим својим бићем. Сјединимо се у Апсолутној Љубави са својим Створитељем. Треба бити непрекидно у молитви. Треба молити Пресвету Мајку, анђела и Свете, да Га тако силно љубимо, јер тада ћемо бити блажени и овде и у вечности. Бог је љубав и срећа, која испуњава све који Га траже.

Каквим се мислима бавимо, такав нам је живот. Ако су нам мисли мирне и тихе, ето нам мир. Ако су нам мисли негативне, ето нам немир. Ми тражимо помоћ од родитеља и кад их замолимо, они раскраве своје роди тељско срце и чине нам по вољи оно што је добро.

Божја енергија свуда делује, а особито у оним људима који су се окренули ка Господу. Бог је мир, утеха и радост свима. Зато вам желим мир и радост од Господа. Родитељи имају велику влгст над својом децом. Да ли су они добри или лоши то је њихова ствар и они ће за то одговарати. Много се у свету страда због непоштовања родитеља.

Мој отац је био много добар човек. Имао сам мисао да је требало да уложи много више у мене. Преосетљив сам. Рођен сам 1914. године. Нисам смео да упутим такве мисли оцу. Не вреди што сам био бистро дете. Нисам видео да сам ја упропастио свој живот. Када је требало нешто да се оствари, а оно пропад. Лекари су рекли: неће живети више од пет година. Био сам тежак плућни болесник. Хтео сам да посветим свој живот Господу, па сам отишао у манастир.

Господ ће отворити пут најбољи за децу. Господ ће опростити. Господ је милостив. Ако се ми молимо Богу за њих, немогуће је да то не утиче на њих. Мисли су огромна снага. Одмах нам се отвори пут и знак.

Монах се у старо време молио да му Пресвета Богородица укаже шта је то монах, а Пресвета Мајка му је рекла: Монах је молитвеник за цео свет.

Ако мислима ратујемо са професорима и родитељима, нема добра.

Господ жали своја створења што тако пате, али узалуд када неће да се покају. Дође старац Светом Антонију и каже да је велики грешник и да је много грешио.

- Хоћу да ми ти кажеш да ли за мене има покајања?
- Молићу се Господу да ми Он открије, а ти дођи за недељу дана. Господ му је открио.
- Знаш ли ти ко је онај старац?
- Не знам.
- То је сатана.
- Он хоће од мене да чује да ли има покајања.
- Има покајања. Он је дух и стално је у покрету. Треба да стоји на једном месту три године окренут ка истоку и да се моли: Опрости Господе моју преосталу злобу. Старац је дошао након недељу дана.
- Да ли си питао за мене?
- Јесам. Треба да стојиш три године окренут ка истоку и да се молиш: Опрости Господе моју преосталу злобу.

Одскакутао је на једној ноzi јер је знао то, али неће да се покаје. Нема неопростивог греха. Нема греха који ће порушити милост Господњу.

Свети Оци су се интересовали шта је то хула на Светог Духа и добили су одговор. Хула на Светог Духа је упорност у непокајању и противљење истини. Узалуд ти некоме говориш да је Бог свуда присутан и да је животодавац, кад он неће да чује.

Треба припремити срце да се у Светом причешћу сједини са Господом. Пост је потребан за смирење тела, јер кад се тело смири, смириће се и душа. Црква је прописала како треба постити. Срце треба припремити. Ми можемо ништа не јести, а да нам је срце злобно и пакосно. Како да примим Свето причешће када не подносим

појединце? Узећемо Свето причешће, али не за спасење, јер смо задржали паклене особине, које су зле.

Пост је припрема за смирено срце. Свети Оци кажу: Онај који није послушан, узалуд пости и моли се Богу. Послушање је веће од поста и молитве. Кад сам био млад нисам разумео упутства Светих Отаца, али касније сам увидео да је то тачно. Ко не смири срце и не очисти га од злих мисли, узалуд пости.

Господ је сав мир, сав радост. Треба припремити срце да буде кротко, смирено, у супротном узећемо Свето причешће на осуду, а не за спасење. Зато се и молимо: да нам причешће не буде на суд него на спасење.

Ко обилази манастире да види споменик, архитектуру, фреске, вратиће се кући празне душе. Међутим ако је побожна душа, ако обилази ради своје душе, да би стекао мир, спасење, вратиће се пун утехе.

Магија делује тамо где нема молитве ни чврсте наде у Бога. Једном приликом ми је дошла једна млада жена. Завршила је политичке науке, али је јако побожна. Удала се за лекара, човека који је већ ожењен. Само је месец дана био у браку кад га је прва жена напустила. Њен муж има старијег брата који је исто лекар. Он се три пута женио и све три жене су га напустиле. Њихова мајка је исто лекар и професор Медицинског факултета. Она живи са сестром и бави се црном магијом. Ретко долази код сина. Међутим дошла је једног дана љута и рекла снаји: Ја сам отерала ону женурачу од свог сина, али теби не могу ништа.

Мађијом тера духове злобе да досађују снаји како би она напустила мужа. Али та жена је молитељ, ре нује за Господа. Пошто јој дух злобе ништа не може, враћа се на бабу, па баба игра пипиревку. Враћа се на оног који је њега послао, па се њему свети. Након тога када је дете проплакало, баба је опет дошла и питала снају:

- Да ли онај билмез воли своје дете?
- Како не би волео?
- Значи још га воли.

Улази син. Плаче и каже жени:

- Знаш, не мили ми се да уђем у стан. Знам да ми све ово чини мајка, али ништа не могу...

Спаљивање мртвих није хришћанско дело. То је дело савременог света да би што мањи простор заузело тело. Ако је човек побожно живео, тело је благодаћу Светог Духа освећено, и као тело не сме да се спали. Господ није створио тело да се спали. Зна се још од прародитеља Адама да чим душа напусти тело, треба прах праху, треба ставити тело у земљу, јер спаљивање није хришћанско дело.

Оне мајке које уништавају плод своје утробе чине велики грех. Оне уништавају живот. То је велики грех. Бог зачиње плод, а оне га уништавају. Треба из дубине душе да се измене и да не понављају такав грех. Таква жена се осуђује као убица. Ни једна животиња на земаљској кугли не убија своје младунче, једино разумно биће убија своје дете. Ако остане у непоправљивом стању, биће осуђена као убица. Питање је да ли ће моћи да прође кроз митарства.

Нема неопростивог греха осим неокајаног греха. Велики је то грех нашег народа - неокајани грех. Читава су села нестала. Био сам млад када је у Витовници било 110 кућа, а сада их нема ни половина. Жалосно је што ћемо ми Срби бити мањина. Доћи ће са стране и населиће се. Велика је грешка од стране грађанског закона да се земља дели на децу. На западу није тако, један остаје на земљи, а остали се запосле. Не ваља да се дели на мале парцеле.

Наши Роми немају ни куће ни кућишта, па је опет пуна черга деце. Увек су задовољни, увек весели. А наши имају хлеба па ни са хлебом неће да имају деце. Жалосно је то. Треба да се поправимо ако можемо.

Мајка је мајка и сви смо везани за своју мајку. Многи научници су били благодарни према мајци, зато је се сећају. Мајка нам је карактерна особина.

Када мајка оде у вечност ми смо ожалошћени. То је наша грешка. Ми треба да се молимо, јер она потребује наше молитве, а не жалопојке. Много ми смета када смо ожалошћени. То је велика грешка, па ми смо Хришћани. Уместо да будемо благодарни Богу за све, да му се молимо да нас уброји међу анђеле и свете, ми тугујемо. Због тога и деца и мајка много пате у вечности.

Једна мајка је имала ћерку која јој је била једина нада. Међутим ћерка се разболи и умре, а пошто је била побожна Господ је уведе у Рај. Њена мајка је желела да је сања, али ћерка није имала потребу да се јави мајци јер је била у рајским небесима. Зато је мајка ишла код врача и гатара. Једна јој је врача рекла да пре изласка сунца изађе на гроб, да узме флашу и нешто уради, и чека да јој се ћерка јави. Мајка је то урадила, а ћерка јој се јавила и рекла: - Мајко, шта си ми то учинила? Зашто си ме тражила? Била сам у рајским насељима, а сада више не могу да се вратим. Што се ниси помолила Богу? Толико ме је туга оптеретила, да не могу да се вратим Господу. Не могу да се вратим, тамо где сам била опредељена.

Не треба туговати за умрелима, већ се треба Господу молити да им Он да јеванђелска насеља. Туга све ремети. Она омета мир који су они добили од Господа. Зато треба да будемо молитвени, јер туговати за својим рођенима није хришћански. То је незнабожачки. Ми се овде припремамо за ве ни живот. Треба да смо благодарни Богу. Треба да се молимо Господу да им опрости грех и да чинимо добра дела за спомен. То се прима. Само Господ може да ослободи душу од паклених уза. Зато највише да се молимо Богу и тамо где има свакодневна литургија да се моле за покојне.

Док је владика Николај био у животу, питали су га да ли има спасења за оне који се нису кајали у животу. Рекао је да има, ако се неко моли за такву душу четрдесет дана и више. Литургија је голготска жртва. Господ се жртвује. Господе, омиј грехе онима који су овде споменути Твојом часном крвљу. То је највећа жртва коју ми Хришћани можемо да учинимо.

Кад сам био млад монах мучило ме је питање: Зашто онај који искрено тражи Господа толико страда? Зашто се толико мучи? Не могу више, Господе. Легнем. У сну видим себе на узвишењу. Видим како иде војска од истока ка западу. Није земаљска војска, него небеска војска. Сви су равни (исти). Само један иде корак испред свих. Певају:

За Цара Славе,
За Цара Небеског,
Ми борбу водимо,
Зло да покоримо.

Певам и ја са њима:
За Цара Славе,
За Цара Небеског,
Ми борбу водимо,
Зло да покоримо.

Како ћемо зло победити? Љубављу.
За Цара Славе,
За Цара Небеског,
Ми борбу водимо,
Зло да покоримо.

Много значи кад у кући има молитвеник. Молитва привлачи Божју благодат. То осећају сви домаћи. То осећају и они којима су срца охладнела. Зато се треба непрестано молити.

Београд, 1998. године.

Старац ТАДЕЈ Витовнички

МОЛИТВА ГОСПОДУ старца Тадеја Витовничког

Господе, ево немам снаге, нисам се научио од младости, остарео сам у злу, зло моје са мном је остарело, па сад треба много труда да се то избаци и искорени из мене. Али Ти си силан и моћан, научи ме да будем безазлен, простодушан, кротак и смирен. Награди ме Твојим божанским особинама, као што награђујеш Твоје анђеле и Твоје свете. Амин!

КАКО ЈЕ ДОБРО МЕЂУ ДОБРИМА БИТИ

О ЗАВИСТИ

Бог наш дошао је међу нас да опет доведе у првобитно стање оне које је створио. Он је све учинио да Га човек може разумети. Он је могао да спасе човечански род и другим начином, али човек кад је пао, сам је пореметио сав унутрашњи умни апарат и онеспособио се за добро. Потпао је у власт духова злобе, драговољно им се предао у заробљеништво.

Зло које постоји Бог није створио. Зло је од умних, мисаоних духова који су отпали од љубави божанске, који су се окренули према својој личности и остали непокорни; почели су умовати своје умовање, али ма колико се свака умна сила која није сједињена са извором живота трудила да нешто добро учини и говори, све што она

ради послољено је смрадом пакленим, јер је једино Бог извор мира и радости, љубави и правде и доброте.

Сва створена бића су ограничена, а оно што је ограничено није савршено; него им је дато да се усавршавају. Међутим, пала су; прво нису сачували своје достојанство анђели, па после на зависти тих духова који су пали и наши прародитељи Адам и Ева су пали. И ево, и у нама се исто укотвила та особина - паклена завист.

Завист не преза ни од чега, и Богу у лице говори противно стално, свуда и на сваком месту. Бог је сав љубав, а завист не трпи да се добро некоме ближњем учини.

Један од богоносних отаца, преподобни Нил Мироточиви (јављао се монаху Теофану, који је у 18. веку живео у његовој пештери) објашњавао је многе тајне из Царства Небеског. И каже да је завист печат антихриста на срце човеку. Како је то за нас страшна ствар! А ми често пута завидимо ближњима својим, чак и својим најрођенијима нешто завидимо. И не обраћамо пажњу на то да се лечимо, да дођемо к себи.

Бог наш, Исус Христос, јесте савршени Бог и савршени човек. Он као савршени Бог све обухвата љубављу, безграничном љубављу. Он је и као савршени човек мио свакој души која му приступа. Нама све некако изгледа да нам је далеко та љубав Божја, да је Бог много далеко од нас. Уствари, ми се удаљавамо. А Он не може да се одвоји од нас јер је Он живот. Он је сав љубав. Кад бисмо и ми имали према Њему такву љубав, приступали му као према свом искреном пријатељу... Али ми не приступамо на такав начин, него све некако изоловано, некако званично; и кад се молимо и кад нешто добро чинимо, све некако као да смо исувише званични. А Он тражи од нас да будемо природни. Он нам је показао како је међу нама живео: простодушно, смирено и кротко. Какве нас је Господ створио, такви да му приступамо. Као дете безазлено да му приступамо.

Њему, Господу, мила су добра дела која чинимо. Милостињу и све што чинимо ради спасења нашег, ради користи ближњих и Свете Цркве, све је добро и мило Господу. Али је Господу најмилија и најдража љубав безазлена, простодушна, детиња, која се тако приљуби к срцу Његовом. Ето шта је Господу најумивеније од нас што Он тражи. А то може свака душа. И богат и сиромах, и стар и млад.

Некако се стално враћам на ту тему, увек бих то понављао, да се научимо како да се приближимо своме Родитељу, како да му се приближимо срцем, целим својим бићем; како да му будемо омиљени као што су анђели и свети. Јер смо ми много прљави, нечисти. Он не гледа на нашу прљавштину и нечистоту кад му приступамо од срца, прихвата нас одмах. Кад се нешто огрешимо о свога Родитеља па му од срца приступамо, све нам прашта, као да ништа није било.

Он, Господ наш, безграничан је у љубави, неисказано. Требало би да му приступамо искрено и да будемо стално са Њим, јер Он је стално са нама. Он покреће наш живот и жели да Га разумемо и схватимо. Сав Његов живот на земљи био је природан, такав да га човек може схватити; казао је да је Он љубав, објаснио нам да је Богу тако омилио свет да је дао свога Сина Јединороднога ради спасења човека. Открио нам је тајну, много нам је открио. Узвисио нас је изнад свих створења; природа човекова уздигнута изнад свих створења - ушла је у тајинство Свете и Животворјашче Тројице.

Па шта можемо ми као људи више желети од тога да будемо једно са својим Богом, са својим Родитељем? Зато бисмо требали за то кратко време живота да научимо како да му приступимо. Пошто ми своје сопствене снаге немамо, морамо да му приступимо као безазлена, простодушна деца, од срца, да Га молимо да нас научи како да будемо добри, како да Га силно љубимо као што Га љуби Мајка Пресвета, анђели и свети.

Неће нас Господ оставити тако сироте ако му стално будемо приступали од срца. Он очекује да се наше срце, наша душа распламса још јачом жељом и чежњом за Њим. Да никада не отпаднемо од Њега, од Његове љубави.

Често са нама бивају многе невоље и тешкоће овде на земаљској кугли, а све то јер се нисмо још смирили. Кад се душа смири и покори вољи Божјој, онда престају за нас страдања и патње. Јер тада су и страдања и патње некако мили срцу и души. Сасвим се друго разумевање живота код нас појављује; не мудрујемо више по овоме свету, као што свет мудрује. Схватимо другачије. Све што погледамо, све нешто блиставо, све умиљено. Све нам је добро зато што је Богу све омиљено. Његова смо створења и све што је створено Његово је. И Он је то створио ради себе, дакле за себе, да будемо учесници у Његовој божанској љубави и божанском миру и радости.

Ето, као што видите, треба да се лечимо, да не примамо завист к срцу; завист разара унутрашњи мир и покој душе. На пример, мирни смо, тихи, и дошао нам неки пријатељ и испричао о некоме ко нас је некад много вређао да има пуно успеха у животу, да је нешто постигао; и будући да му нисмо опростили, одмах се код нас појави дух зависти. Ето како не обраћамо пажњу. Непрестано морамо бити на молитви и не примати предлог духова зависти.

Свети Оци кажу: ако се одбаци предлог духова злобе, победа је добијена без борбе. Они су то из искуства говорили. Ако се предлог одбаци, победа је добијена без борбе.

Духови под небом стално упливишу мислене замке. Кад је преподобни Антоније видео шта све духови злобе под небом мреже и постављају, уздахнуо је и рекао: Боже мој, ко може од овога да буде спасен? И чуо је глас: Само смирени и кротки пролазе. Штавише, њих се то и не дотиче.

Видите, кад се душа смири, кад се покори вољи Божјој, духови злобе више немају власти над њом. Јер је она под окриљем благодати Светога Духа, огњем божанским скривена.

Зато, благо мени, да припаднемо од срца Господу, да се молимо да нас научи да будемо добри као што су добри анђели и свети. Како је добро међу добрима бити, међу онима који светим животом живе!

Овде, на земљи, људи треба да се потруде да не примају предлог духова злобе. Свети Оци говоре да треба добро да пазимо, да будемо на стражи, да знамо како је свака мисао која нам ремети унутрашњи мир од пакла упућена. И тај предлог да не примамо, да га одбацимо одмах! Ако се сагласимо и почнемо да беседимо са њим, уплитаће нас у мреже паклене. Од те једне мисли паклене нароје се многе и тек после човек види куда је зашао и шта учинио. Једно зло на друго се надовеже, па после кад дође себи човек каже: Шта ми је све то требало, био сам миран, тих, и одједном се све покварило. А покварило се зато што нисмо стражили.

О ЉУБАВИ, РАДОСТИ И МИРУ

Љубав, радост и мир, то су божански дарови, божанске особине. Оне појединачно чуда могу да стварају. Љубав сједињује све у једно; мир исто тако зрачи из човека, даје тишину; радост чини да се скине терет са човечије душе: кад дође нека радосна душа код тужне па му каже какве благе, тихе мисли, одједном као да је свануло. Значи, појединачно љубав, мир и радост чине чуда, али сједињени у једно могу заповедати свим стварима. Кад су сједињени и учвршћени у срцу, куда год таква душа упутује мисли јавља се мир, јер из ње зрачи мир. Свети Оци кажу да може горе да премешта. Бивају исцељења, на пример, Господ је показао како, и казао да ћемо то

чинити Његовом божанском снагом. Биће такви знакови: на болесне ставићемо руке и исцелиће се. То су истините речи Божје.

Али, ми смо изгубили доброту коју нам је Господ дао, па смо се мислено уплели као пиле у кучину и никако да се испетљамо, да буде мир у нашем срцу. Морамо обратити пажњу да у наше срце не улази оно што ремети мир.

Свети Оци прокрчили су нам пут и показали како треба да се потрудимо с Божјом помоћи.

Господ тражи да по разуму, са пуно разумевања, одбацимо зло и примимо Њега и Његово добро у срце. Зато се морамо обратити Господу, једином извору живота. Да се сродимо с Њим, јер смо се одродили. Ми се некад одродимо и од својих најближих. А често пута се и уз своје најближе осетимо усамљени, због тога што смо се удаљили од истинског нашег Родитеља. Удаљили смо се мислено, умно-мислено.

Духовни живот је умни и мисаони живот. Зато морамо да обратимо пажњу на то шта се у нама роји, да молимо даноноћно Господа да нас избави од сваког зла, да нас очисти и да нам снаге да одбацимо предлог духова злобе. Ако примимо предлог, онда се нешто и сагласимо, одмах почиње борба, ми одбијемо једно а они предлажу друго, треће, четврто... И немамо мира, немамо покоја. Онда да се срцем и умом обратимо Господу: „Госпode, ево немам снаге, нисам се научио од младости, остарео сам у злу, зло моје са мном је остарело, па сад треба много труда да се то избаци и искорени из мене. Али Ти си силан и моћан, научи ме да будем безазлен, простодушан, кротак и смирен. Награди ме Твојим божанским особинама, као што награђујеш Твоје анђеле и Твоје свете.“

И тако, стално у простоти срца и својим речима свака душа да припадне Господу. Зато нам је непходна молитва, ма како била кратка, да чим устанемо с кревета, од сна, одмах благодаримо Богу што нам је дао своју милост да проживимо ноћ. Кад дође вече, да благодаримо на свему, јер Господ је животодавац који даје. Ту показујемо своју љубав према Њему и Он ће да нас приљуби к Себи. Кад душа заволи молитву од срца, онда после не може да се одвоји од свога Родитеља. Стално је са Њим, било да разговара с људима, било да је на послу, на раду. Увек је са Њим, и креће се у присуству Његовом као што се анђели и свети крећу. Ето то је залог Царства Небеског још овде на земљи.

Ниједном мисаоном потезу из душе не сме бити центар неки од предмета овде на земљи. Мисаони центар љубави је Господ и са Господом љубимо све. Кроз Њега и у Њему је све. Не смемо да се везујемо за предмете.

Анђелски чиновници се не заробљавају мислено у тварима. Они гледају твар, али се мислено у њој не заробљавају. Јер, њихов мисаони центар је заробљен једино силом божанском, са којом све љубе. А ми кад видимо неку ствар нама привлачну, прилепимо се за њу. И ако дуже тако остане, она нам постаје идол. Уместо Бога, у нашем срцу је тада тај предмет, било жив било мртав.

Божанска љубав не трпи егоизам. А човек кад је пао испразнио се, и нема никога ближег него своју личност. Он се својој личности окренуо и чува је: не дозвољава да га неко вређа, жели да се о њему све добро мисли, а при томе не обраћа пажњу каквим животом живи, шта ради и како ради. Не обраћа пажњу јер је сав концентрисан на своју личност.

Ми морамо себе да презремо за љубав Господа, да тог „господина Ја“ не само одбацимо, него и убијемо. Ако он не буде мртав, не можемо да се сјединимо са Господом, увек ће да штрчи тај наш „господин Ја“. Јер он је велики господин и не може да савије шију, он је високо.

Господ нам је показао какви треба да будемо: смирени, понизни, покорни вољи Божјој. Али ми хоћемо све да устројимо по нашем мишљењу. Мучимо сами себе,

измучимо се и ништа нисмо урадили! Неће овај свет како ми мислимо. И „господин Ја“ се онда много љути што није онако како он мисли. А онај ко се смирио не размишља о себи као да је он нешто, знајући да је ништа, да је трулеж. Ако нас не би Господ чувао, ако нас не би држао, ма не би било ништа од нас! Ништа, само блато.

Срце је хладно кад је расејано. Душа није код куће, она лута. Кад је код куће, онда она загрева и срце. Чим изађе вани, одмах бију. Ван куће бију, мислено бију. Једна мисао се прима, друга одбија, и срце се ломи и постаје хладно. А кад душа дође себи, кад се помири са Господом, тад је Господ у центру живота, и тад је благо и топло.

Господ гледа на дубину срца, шта оно тамо жели и чему чезне. И ако душа не може одмах да дође себи, Господ ће у своје време опет све очистити и привући да дође душа себи, к центру, и душа ће да се смири. Али ако у дубини срца има нешто што није рашчишћено, нешто што тежи овоме свету и везивању за овај живот, онда ће наше лутање бити дуготрајно и многе ћемо муке и невоље имати. Више ћемо имати ми који смо, ето, побожни него они који нису. Зато што они немају тај унутрашњи бол, не размишљају о вечности, њима је све ово земаљско: да се ужива, да се једе, пије... Ту је њихова пажња, а ми смо подвојени, хоћемо да смо са Господом а нисмо расчистили своје материјалне прилике земаљске, са чиме наше срце још има много везе па је заробљено.

Треба планове и жеље земаљске одбацити од срца, тек онда ми можемо са Господом љубити искрено и ближњег свога. Иначе се наша овоземаљска љубав прилепи час за једно час за друго, а то је све непостојано, ништа нема од тога. И та непостојаност ломи, стално нас ломи. Живот не примамо са разумевањем, него површно.

Све што планирамо да урадимо мора да буде са једном мишљу и једном жељом, јер Господ то тражи. Да сви будемо у једномислију. Молио се Господ за то да будемо једно. А ми се стално подвајамо, и у свом породичном кругу се подвајамо. Није то добро, опет то човек хоће да се изврши његова воља. Разумем то онда кад је у кући домаћин атеиста, а деси се да Господ позове неког члана породице. Али та душа коју Господ позове мора мудро да делује. Никако не сме мислено да ратује са својим домаћином, иначе ту нема напретка. Не сме да постане разбојник који убија своје најрођеније својим мислима и жељама. Друга је ствар ако се ми предамо Господу, а домаћин каже: „Одрекни се!“. Онда ми ниси родитељ, онда ми ниси ни ближњи. Ја не могу да се одрекнем Господа, ја сам сједињен срцем са Њим, ја сам Његов и Његов божански живот је у мени; ја не могу да се одрекнем Господа, а ти како хоћеш. Али опет не смемо ништа увредљиво да помислимо у срцу јер и најмања таква мисао ремети нам мир. У нама се стање погоршава, а код наших ближњих заоштрава. И најмања мисао која није заснована на љубави разара мир.

У породици у којој има више чланова довољно је да је само једна особа незадовољна, не мора она то ничим да испољава, довољно је да почне да умује како се њој наноси неправда и како се са њом не поступа добро па да се поремети мир у тој породици; она то својим мислима поремети. И сви су незадовољни, а не знају откуда то.

Према ближњима треба имати подједнак однос. Не смемо да делимо људе: овај ми је симпатичан, овај антипатичан. Јер онда сте овој другој особи објавили рат. И неће вас трпети. Иако ви у спољашњости нисте дали повода, ни речима ни покретом, у унутрашњости сте, својим мислима, то изазвали.

Ми хришћани смо се крштењем обукли у Христа, обукли смо се у Бога, а Бог је љубав. И како то, сјединили смо се са Господом у крштењу, а уствари ратујемо против Њега! Како ратујемо? Мислима, упућујемо злу мисао нашем ближњем и даљњем.

Чим се у нама роди једна мисао која није заснована на љубави, знајмо да смо примили упливе духова злобе. Примајући мисао зла, примамо самога врага у тело. Духови нису видљиви, ми им дајемо тело да буду видљиви.

Злим духовима ми дајемо тело да буду видљиви за овај свет, да можемо да их видимо како изгледају. Оно зло што се манифестује кроз човека, то видимо духа који је окупирао душу тог човека и показује се кроз њега, псује... Не вређа Господа та душа, она је рођена хришћанска, него онај који је њу окупирао и заузео позицију, па дрма како он хоће. И уместо да разумемо шта је живот, ми се противимо и упућујемо злу мисао човеку. Тако и сами постајемо зли. Колико пута смо се прогневили на оне чији је однос према нама био некоректан или увредљив? Помислимо му зло, значи убијамо му душу! Јер се пред Богом прима све оно, било добро било зло, што је сједињено мислено са осећајима срца, и срца са душом. Зато треба са разумевањем да опазимо зло и са разумевањем прихватимо добро. Да стално будемо на стражи и не пуштамо да у нашу клет уђу они што не мисле добро.

„Молите се без престанка“, наређује апостол. Унутрашња молитва, она је труд самога човека. Јер кроз молитву се човек приближава срцем Господу, а пали духови гледају да га вежу за било какав овоземаљски предмет.

У молитви првенствено треба да се има пажња. Без пажње молитва не вреди ништа, али ако се сасвим остави, онда је још теже. Значи - труд! Али, ми стално скрећемо пажњу на нешто друго. Свети Оци су се молили да их Господ избави од заборава молитве.

О ДАРУ МОЛИТВЕ

У сваки посао да се унесемо са Господом. Јер, непријатељ стално извлачи ум: где смо били, шта смо радили, шта чули, чак све од детињства; па то онда врази све комбинирају, а ми мислимо да је све то наше. Они имају читав регистар нашег живота: шта смо чинили, како се понашали. Зато нам је потребан веома велики напор да се срцем приближимо Господу и да стално са Њим боравимо. То је радна молитва.

Поред радне, постоји и благодатна молитва. Она се добија као дар од Господа. Видећи наш труд да желимо свим бићем својим да се сјединимо са Њим, одбацујући све оловетске жеље, Он нас очишћава постепено од брига овога света, од привезаности за земаљске ствари, доводи душу у смирење и простоту, да не прима к срцу увреде, него шта год се дешавало да се смирава. Значи, постепено се очишћава душа да прими божански огањ да би се непрестано молила Духом Светим.

Безазлени, простодушни, неоптерећени бригама овога света брзо примају божански огањ ради непрестане молитве. Али ми који желимо да сазнамо шта је ово а шта оно, ми смо се натоварили оловетским бригама и интересима. Треба тога да се ослободимо, да се обновимо. А не можемо сами то, треба Дух Свети да сиђе у срце. Док смо у простодушности сједињени са Господом, мудрост овога света не улази у нас, него истиниту мудрост и истинито знање добијамо од Господа. Уколико се душа постепено смири, утолико јој се откривају тајне небеске. Смиреност и кроткост откривају се тајне свега што нас окружује, он схвата много дубље од оних који су годинама студирали мудрост овога света. Јер је у Богу тајна, и све док они мисле да су нешто стекли и да нешто знају, све дотле не може истинита мудрост божанска да уђе у њих, него им се само површно, према труду, даје откривење, у медицини, физици...

У духовном свету мисли су јасне као говори, оне се чују. Зато је труд о души драгоценији од свих дарова у овоме свету. Ако се човек не очисти па пређе у вечност са лошим карактерним особинама, неће моћи да уђе међу анђеле и свете.

Све док имамо неки мали ослонац у овоме свету, дотле ми мало поверења Господу дајемо. Свети Оци су све примали било добро било зло као од Господа, па су се смирили. Кад види да је душа припремљена, Господ је осењује благодаћу Духа Светога и онда она добија слободу, мир, радост и утеху, нема више страха. Та душа види да све страда због пада. Чим се окрене, одмах хоће да се заплаче за све и да се моли за све.

Човек у овоме свету може много да се труди улажући своје снаге за добро других, а да не очисти своју душу од греха. Може да пређе већину митарстава а да га мислена везаност за земаљске ствари на митарству милосрђа стровали у провалију. Могу се и многи спасти његовим трудом, на пример градњом задужбина, али му мислена везаност за земаљске вредности неће допустити да уђе у свет непролазних вредности, које само чиста душа може појмити.

Без ђавола се не можемо спасити! Јер ми смо синови наших родитеља са свим негативним особинама, к је се не могу лако очистити. Треба много болова срца да се претрпи, па да се душа ослободи. Наши непријатељи нас нападају и преко људи, и тако борећи се по Господњем промислу ми постепено долазимо к себи. Без невоље нема богомоље.

Тако душа увиђа да сваки њен ослонац овде на земљи није ништа и каже: немам никога да ме може разумети. Душа тражи неизменљиву љубав. Нема тога на земљи. Једино Господ може да нас утеши. По степену нашег ослобођења од брига, Господ нам дарује да осетимо да је Он са нама. Господ често допусти и да нас изненади непријатељ, па се чудимо шта је то са нама. Та допуштења од Господа су зато да увидимо да смо ништа.

Треба пазити да оно што мислимо и радимо буде мило Господу. Јер сваки је посао овде на земљи божански посао.

Кад бисмо љубили Господа целим својим срцем, не бисмо во вјеки сагрешили, јер Он би био у нама. Он је сила која спаљује сваку нечистоту, сваки грех, и не би у наше срце имало приступа ништа што није свето, што није племенито. Али будући телесни и неочишћени, кад хоћемо да укажемо љубав ближњему своме, одмах се ту уплиће и телесна страст. Морамо одвајати љубав од страсти. На страну страст, то враг упливише; него да обратимо пажњу божанској љубави, која не прави разлику. То није егоистичка, већ свеобухватна љубав, која све прашта и свему се радује.

Бура мисли и смућеност после исповести и одговора духовника значи да се послушник погордио, да мислено ратује против духовника, да се поуздао у духовника као човека. Господ је то приметио и допустио искушење.

Кад човек изгуби благодат, он то дуго не схвата, него још увек мисли да је има. Јер у њему још живе пређашње мисли и он не схвата да је охладнео и изгубљен за вечни живот. Смиреног и кротког постави и у пакао, њему је добро.

Велико искушење долази пре или после добра које Господ учини, да би душа остала у смирењу. Док је у телу душа је заштићена, а кад изађе из тела онда је потпуно незаштићена, нага и слаба, као пуж кад изађе из своје љуштуре. Тек кад се дође у додир са анђелима и светима, схвата се божански свет. Господ то допушта понекад и обичној души; онда кад нема никакве утехе на земљи, онда сам Господ даје утеху. Одбаченима, презренима, кад им је најтеже...

На земљи круже свакакви греси, особине духова који су пали. Сваки грех је мисао, мислена сила. Пали дуси се теше: једни у гневу, други у очајању, трећи у блуду - и међу њима има степена злобе. Ако је човек био у њиховој власти и слушао њихова наређења док је био у телу, и после изласка из тела мора да их слуша.

Треба остати природан, неуображен. Чим се неко уобрази, види се од кога је то: од палих духова који круже.

Свети Јаков Посник каже: „Циљ злих духова је бацити светог човека у телесни грех да би тако изгубио дарове исцељења и чудотворства“. Треба знати и ово: из светог живота су други падали и зато што још нешто треба да пречисте у себи. Једна девственица се погордила и сви брачници су јој постали мрски, одвратни.

Ако душа остане у смирењу, онда је Господ све више осветљава. Има душа које су тако сједињене у љубави са Господом да се њиховог мисленог апарата не дотичу никакве нечисте мисли.

Философска чистота траје док је човек мислено обузет философијом. Треба постићи чистоту која долази као последица љубави према Богу.

Ми смо много разбијени, попут огледала које је разбијено и оцртава стварност у парчићима. Све док сила Божја не прикупи и састави, да се верно огледа и види лик Божји.

Кад тражимо и очекујемо од других поштовање и пажњу, они нам окрећу леђа, а кад нам до тога није стало или бежимо од поштовања, они јуре за нама.

Господ неће да испуни сваку нашу молитву, јер ако бисмо добијали увек кад затражимо, ко би нас могао убедити да на земљи има неко мудрији и умнији од нас, и од кога би такав примао савет? Господ нам понекад открива у мислима одговор на разна питања и тајне, а понекад затаји да бисмо се обратили људима за савет и тако се смирили.

Кад зли дух види да неки човек угађа Богу и постиже напредак у добру, тада се увлачи у срца других људи и ствара њихово нерасположење према оном Божјем човеку. Они осећају завист према њему и под утицајем демона чине му многе пакости, разносе рђаве гласине о њему и клевете, ометају га у послу... Они завиде своме брату јер не знају да је дух злобе заузео позицију у њиховом срцу. Дух може заузети много већи простор него људско тело, али исто тако и много мањи простор од човечијег тела, тако мали као што је кубни сантиметар. Отуда је могуће да у човека уђе читав легион палих духова. Ти духови имају велику радост у томе да уђу у човечије тело, заузму га и тако се „оваплоте“.

Зато, благо мени, желим вам свако добро од Господа и Мајке Пресвете, која је наша велика заштитница и покровитељица и заступница пред Богом. Она ће умолити Сина Свога да нам да снаге да будемо добри, да славимо Бога и овде на земљи и у вечности. Амин!

КРАЈЊЕ СМИРЕЊЕ - ИДЕАЛ ХРИШЋАНСКОГ ЖИВОТА

„Свети Оци кажу - идеал хришћанског живота није чињење чуда, исцељење болних, нити васкрсење мртвих, већ крајње смирење.“

У лето 1991. године причао је Старац Тадеј са двојицом београдских студената који су тај разговор снимили. Један од њих је рекао:

- Опростите оче, да ли бисте благословили да Ваше речи снимим, па да се после крепимо душевно?

- Па не, шта вреди, моје речи нису... (не чује се добро) не вреди, одговорио је. Ви долазите са проблемима ја имам много проблема, па нас Господ теши. Ја се пожалим вама, ви се пожалите мени и после је добро... Господ утеши!

Тада је тој двојници студената и онима који су још ту били говорио, можда најлепше што смо чули, о садашњем стању земље, о положају човека на планети, о његовом положају у односу на време и вечност, у односу на Бога.

ОКРУЖЕНИ СМО ТАЈНАМА

Људи мисле да су нешто, али човек је ништа. Владика Николај каже: „Шта је човек? Једна врећа смрдљивог меса и ништа више.“ Ништа. Усијана глава. Нема појма да је он труба. Да је он оруђе у рукама поганштине (падших духова).

Господ што хоће чини са нама, али дао нам је делокруг, да можемо да размишљамо и да се определимо да ли желимо добро или не. Духови су пали пре него што је човек створен. Много векова раније. Нису сви духови сачували свој положај. Човек је круна стварања. Створен је последњи од свега што је створено. Створен је да буде господар материјалног света, да му све буде подчињено... Материјални свет, космос, није био у оваквом стању. То је после пада добило грубоћу и трулежност. И ако је грубоћа и трулежност, опет има своју лепоту... Да...

Наши прародитељи су били бесмртни. Нису зависили од времена и простора као што ми сада зависимо. Видите, кретали су се као што се крећу мисли... После пада поремећено је све. Бог, будући сав Љубав, знао је да сва створена разумна бића неће моћи да сачувају свој положај и дао је време од Стварања света до Страшног Суда, време да разумна бића дођу себи, да се врате у наручје своме Родитељу. Да се укључе у Апсолутно Добро, у Апсолутну Љубав...

Али ето, људима омиље више зло него добро. Падша природа! Лакше је да помисле зло него добро. Али кад човек помисли зло нема мира ни покоја од тих мисли.

Како је наш пад велики! Чудо једно. Страшно. Да не можемо да дођемо себи, нити можемо да учинимо штогод сами од себе. Ми уопште немамо појма како нас тиранишу мисаоно умне силе (падши духови). Мислимо да су то наше мисли. Мучи нас завист, злоба, мржња. То је тиранија над тиранијама. Неће душа то али не може да се ослободи. Од малена се навикава па је. то ухватило велики, дубок корен. Сада треба то избацити из себе. Треба да се претвориш у љубав. Да будеш апсолутно миран, тих. Није лако, видиш колико је пад човеков страхан пад?

Човек не може сам без помоћи Божије. Мисли да нешто зна. Усијана глава. Све му се открива из вечности. Свуда је тајна Божија. Ми смо окружени тајнама. За себе смо огромна тајна. Не знамо шта смо? Одакле смо дошли? Куда идемо? Какво је то биће које размишља, креће се и нешто прича што зна. Нешто чуо од неког, размишља, дошло му на ум. Ствара нешто, ни сам не зна како. Каква је то у њему тајна? Како то у њему унутрашњи органи раде без његове воље, и то савршено? А он све својим мислима поремети.

О СПАСЕЊУ

- Да ли болести долазе од греха? - пита један од студената.
- Због мисленог пада. Од мисли. Сви обично мисле и добро и зло. Каквим се мислима бавимо, такав нам је живот. Дух се храни мислима, тело физичком храном.
- Да ли постоје наше мисли и мисли које нам се убацују са стране?
- Са свих страна нам се убацују. Са свих страна су мислени радијуси. Кад би нам се открило, то је страшна мрежа. А свако има радио станицу у себи. Човек је много прецизнији апарат од радио станице, од телевизора, само му је функција поремећена. Како је прецизно биће човек! Како узвишено! Али не умемо да ценимо. Не умемо да се укључимо у извор живота, да осећамо радост живота. Него увек нам подмећу... непријатељи... Преподобном Антонију Господ је открио мислене радијусе којима смо окружени. И кад је видео, он је уздахнуо: „Господе, ко може ово да прође?“ И чује глас: „Само смерни и кротки.“ До њих се они не дотичу. У њих су укључени само мир,

тишина, Божански радијуси, знак апсолутне Божанске снаге. Не укључују се у негативно.

- Како наша загађена животна средина утиче на нас?

- Ето сад кажу, баш је јадна наша Србија, сасвим јадна. Кажу да је највише загађена радиоактивним материјалом. Сад је најјача радијација у Србији. Велика, неиздржљива. Нисмо болесни, али немамо свежине. Не иде. Не може да се уклопи мисао. Тешко иде. Људи здрави, а не знају шта им фали. Пију лекове, још горе. А докле имамо још мало чистог ваздуха, треба искористити, али и то је загађено, све. Особито кад се бавимо умним радом, треба да се често дубоко дише, јер мозак и срце огромну количину кисеоника троше. Чим нема довољно кисеоника у мозгу, не можемо да „укопчавамо“. Нешто не иде, па се чудимо шта. Нема горива довољно, нема кисеоника.

Ето видиш, једу сад отровну храну. Све смо затровали. На пијаци немаш шта да купиш. Лепо је, али не смеш да купиш. Крајем прошлог века један старац је рекао: „Доћи ће време да ће људи производити много пољопривредних производа, али неће смети да их једу.“ Ето, дошло је време. Питају како? Па, отрована нам је храна. Отрована телесна, отрована и духовна. Затрована деца, затровани и старији. Мисле људи овде ће да векују. А оно, кратак живот.

Шта је то, човече, живот? Па, није ништа. То је толико кратко да се не може ни замислити. Човек у млађим годинама то не примећује. Ја много пута размишљам: баш смо јадни ми на земљи, кад не можемо да преживимо ни четири милијарде секунди. То би требало да живимо 130 година. Сто година је три милијарде секунди. Шта је то сто година?... Ништа... Моменат... Кратко... Живимо у вечности.

Иначе, ово време је захваљујући томе што се земља окреће око своје осовине и око сунца. Ако би сунце стало у зениту не би било могућности да меримо време. Живимо у вечности. Стално дан. Не би имали одакле да почнемо. Кад не меримо време, видиш да време не постоји? Постоји код нас који смо ограничени.

Зато у „Откривењу“ Јован Богослов каже, онај Анђео што је стао једном ногом на копно, а другом на море и заклео се Вишњем, каже, да „времена више неће бити. Вечност... значи, покренуће Господ брзину и материјални свет ће нестати. Знамо да материја кад достигне брзину светлости, нестаје. Претвара се у невидљиву енергију. Кад достигне брзину светлости, 300 хиљада километара на секунди.

Како смо јадни. До скоро смо за ту брзину само знали, а нисмо знали да постоји већа брзина. А сад, пошто имамо прецизне апарате који мере покрете, сад Господ открива да постоји много већа брзина. Честица енергије, да ли их зову фотон, да ли друкчије... То се у моменту појави на екрану, и одмах нестаје. Кад се само појави на екрану, он је већ прешао нашу галаксију. А пречник наше галаксије је 50 милиона светлосних година. Како је то велика разлика у брзинама. Брзина светлости не може да се упореди са овом брзином. Не може пуж са експресом. Триста хиљада са 50 милиона светлосних година. Значи, огромна брзина... Да... Па дух је бржи од мисли. Мисао је спора. Средња брзина, а дух је невероватно брз... Прелазимо у вечност... Да. Хвала Богу на свему.

Много нам је откривено, али све смо злоупотребили. Просто видимо да смо сами условили да је немогуће више продужење живота на земљи. Због отрова. Отровали смо се... Један наш стручњак који је написао књигу „Планета и цивилизација у опасности“, Бранко Китановић, каже: - „2000. године на земаљској кугли нећемо имати воду за пиће.“ Пијаћа је вода од целокупне водене масе 2 посто. Не пије се 98 одсто. Каже, неће бити могућности да се вода прочисти, биће то све затровано. За шта се год људи буду ухватили биће све отровано. Каквим се темпом баца на земаљској кугли, како се избацује отров. Каже, непријатељ човеков број један су издувни гасови из моторних возила. А после и све друго. Свака фабрика избацује огромне количине отрова. А и у

пољопривреди. Београд пије отровну воду. Један инжењер који ради тамо у Макишу каже: „Ми хлоришемо воду, али је још више трујемо. Не вреди. Бактерије и бацили лако се одстране, али отрови не могу да се одвоје.“ Филтрирај га колико хоћеш, прочисти, прокувај, ради шта хоћеш - отров, свуда око нас је отров. А чим не буде воде за пиће гаси се живот. Организам је 70 посто воде. Пољопривреда је напредовала много, али многа дрвета су нестала. Брест је одавно нестао...четинарска шума, почели врхови да се суше. Радијација јака, или планински извори отровани. Отроване су нам кише, ерозирају земљу. Земља отрована. Отровали смо се...

А људима, све им је мало. Све им је мало. Почело је још одмах после пада наших прародитеља. Одмах је било крвопролиће. Каин је убио свог млађег брата Авеља само из зависти. Што се Авељева жртва прима, а његова не. Одатле је све почело. И дан данас. Нема се мира. Сви нешто траже као да ће вековати, а нема ништа. Ништа... Ништа... Изгледа да је крај дошао. Оваквим темпом те фабрике трују околину и неће моћи дуго да се живи.

Хвала Богу још има птица... Али многе су врсте нестале... све се више уништава и гаси живот... Па није тајна. Пре десетину година кад падне снег овако велики, кад је месечина, скупи се пуно зечева, читави кругови. Снег велики, они натапкали, направили круг, ту где је чистина, где нема дрвећа јуре се, гоне један другог тамо, преврћу се у снегу, играју се. Радују се. Радост живота. Животиње имају радост живота. Ми их пореметимо и мутимо. Они имају радост живота, а ми имамо свега и свачега и нисмо задовољни. Они се не брину, не спремају амбаре за жито, ништа, и опет их Господ храни. Мало грицкају тамо, гранчице, нађу негде тамо заштиту, спавају. Благодарни Богу. А ми не. Птица стално слави Бога. Почела рано ујутро у три сата да пева и до девет сати не престаје. У девет сати мало се утишају, тек онда иду да траже храну, а и младе морају да нахране... После опет пева. Њу нико не тера да пева. Она пева. Да ли је неко слуша, да ли не слуша она пева... А ми намрштени, нос надувен. Није нам до певања, ни до чега. Треба да се угледамо на птице. Увек су веселе. А ми? Нама нешто смета. А шта нам смета? Не смета ништа. Је ли тако?

- Тако је, одговара студент.

- Ми сами себи сметамо, каже отац.

- Оче, занима нас како да познамо вољу Божију у животу. Како да се одредимо да ли да се запослимо на једној или на другој страни, да ли да се женимо или да се не женимо?

- Господ нам сам отвара пут. Открива како је Његова света воља. Јавља се Његова света воља преко родитеља. Ако будемо слушали родитеље ићи ће све добро и биће благословено, ако им се противимо, нема ништа. Иде, иде, али више иде натрашке него напред. На пример, ти си заволео неку девојку па хоћеш по сваку цену. А отац и мајка кажу: „Ма сине није она за тебе.“ Али не вреди, завезао враг ум, заробио те и оће, оће. „Ма није сине то за тебе кажу родитељи. „Наћи ћу ја теби другу.“ Ма неће, хоће по сваку цену. Узму се. Мисли идеал. Воле се, кроз неко време изгустира се, то прође и нема ништа.

Најбоље је кад се родитељи раније договоре, кад није велика разлика у годинама, и ако се никад нису видели, кад се састану најбоље је. Кад се развије љубав у браку. Тада се не улази у брак са планом, имају благослов родитеља и после иде најбоље... Брак, није то неки леп живот, сладак... Још како је горак. Тек после видиш да ниси слободан. Да си везан, још како везан. Упрегнут у кола и мораш да вучеш јер бију. Деца траже. Мораш да вучеш хтео, не хтео. А кад си био слободан, друго си мислио... а сад мораш, не само за себе, него за многе да мислиш.

- Постоје два пута у животу: монаштво или брак, или постоји још неки пут? Како да сазнам шта је за мене прави пут?

- Монаштво не може свако да прими. Да. Монашки живот није лак. Живот на земљи уопште није лак, ма колико да су повољни услови. Онај који је живео како је хтео и како му је срце желело, то је Соломон, цар Соломон, син цара Давида. Четрдесет година је владао, ни са ким није ратовао. Награђен је мудрошћу од Господа. Он је подигао и храм Јерусалимски. Долазили су код њега са свих страна света да га чују... и он сам каже: „Што год сам зажелео срцем, све сам испуњавао. Желео сам да имам лепих винограда, насадио сам. Палате, и то сам све имао. Имао сам спремну војску, најсавременију у Јерусалиму.“ Али ни са ким није ратовао, - каже отац. Даље каже: „Желео сам да имам доста злата и сребра и то ми је Господ дао. Разним животом сам почео да живим да видим има ли нека трајна утеха овде на земљи па да продужим тако... И видим да је овде на земљи све таштина над таштинама и мука духу. Нема утехе, трајне...“ Ето видиш, то каже Соломон. Мудра особа. Значи, имај шта хоћеш, буди шта хоћеш, ништа више ти не вреди. Кратко, као да уопште ниси постојао. Мислио си да си посисао мудрост овога света. Усијана глава. А кад би могао да видиш са стране, кочопериш се као ћуран, нема ништа (смеје се). Празна глава...

Јесте. Ко је тај на земаљској кугли био или ће бити, ко ће бити универзални зналац свега? Нико. Свако се у неком правцу усавршава, нешто саставља и тако бивамо једна целина. Људи обожавају филозофе, разне научнике света, стално цитирају њихове речи. Нико не обраћа пажњу да је Бог обећао нашим праоцима да ће послати избавитеља света да нас доведе у првобитно стање. Нико није знао да ће то сам Бог бити. Јер само може Онај Који нас је створио да нас доведе у првобитно стање, ко ће други? И дошао је и нису га примили...

Ето, ми смо се крстили у Христа Господа, хришћани смо по форми а не онако како нас Господ жели. Нема ништа у нама добро. Чим ми знамо да мислимо зло и да се гњевимо, и да омаловажавамо ближњег свог, нема ништа... А читали су, али не разумеју. Ко је од филозофа и од научника света могао да каже за себе: „Ја сам Пут, Истина и Живот.“ То нико није могао да каже. И да каже: „Ја сам хлеб живота.“ Или: „Ко верује у мене има живот вечни.“ Али, људи ускогрудни. Мало разумеју, мало схватају. Све им је ближе лаж него истина.

Ми мислимо да имамо неку вредност... Ништа не вредиш. Јесте. Савршенство хришћанског живота, тако Свети Оци кажу, савршенство хришћанског живота јесте крајње смирење. Крајње смирење. Они су награђени благодаћу Божијом. Онај ко је смирен и кротак, он се не љути. И ако га грдиш, ти се гњевиш, он те жали што тако мучиш себе.

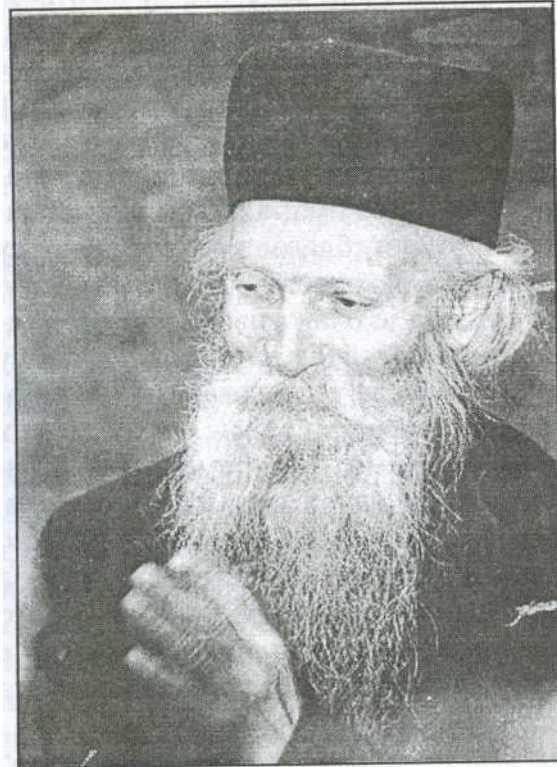
- Реците нам за крај има ли неки лек за нас пале и болесне?

- Још како. Да слушате. Да се смирите и да слушате. Онај ко је смирен и кротак и слуша. Шта народ каже: „Ко слуша, пуна гуша.“ Онај ко слуша, он је смирен. А чим се противимо, одмах ћеш да приметиш како ти непријатељ сторнира живот. Не иде, па не иде...

- Оче, моји су разведени, мама ме је увела у веру... отац је против Бога. Кога да слушам? - пита једна девојка,

- Па добро, није твоје да ли се родитељи слажу или не слажу, да ли се свађају, да ли су добри или нису добри, за тебе они морају да буду свегиња. Да би ти имала благослов Божији, да ти буде добро. Јесте. Не смемо ни мислима вређати родитеље. А они, како се понашају према нама, то је њихова ствар. Има родитеља који су били тако драстични, који су мучили своју децу. Два брата су тако имали добру мајку, па им каже да поштују оца, иако он... да би добили благослов Божији. Сад они раде тамо у „Литасу“ у Пожаревцу, не дају никоме да о њиховом оцу нешто каже. Нико не сме да га вређа. Два брата кажу: „Наш отац је за нас светиња.“ Тешке су дане живота провели, отац није имао милости према њима, али ето видиш како их је Бог благословио и пуни

су живота. Благодарни, захвални Богу. Јер Господ је благоизволео да кроз наше родитеље дођемо у свет. Какви су они, они ће за то одговарати пред Богом, одговараће и за нас. А ми за њих не одговарамо. Ми ћемо одговарати како смо и да ли смо их поштовали. Духовна ситуација на земљи је јако лоша због тога што се и мала деца од пет година противе родитељима. Зато нам овако иде што нико не поштује родитеље. На целој планети је иста ситуација...

Старац Тадеј

ГОСПОД ЈЕ У СВИМА

Ми смо овде на земљи као на некој епитимији. Немојте се зато чудити што, непрестано имате неку невољу. Сви ми стално грешимо, клизамо се и падамо. То ми у ствари упадамо у демонске замке.

Светитељи стално истичу: важно је само увек поново устати и наставити пут к Богу. Макар и стопут дневно пали, не мари; и само устаните и идите даље напред, не осврћући се натраг. Што је било, било је и прошло. Ви само идите напред и молите помоћ од Господа.

Ми не досађујемо Господу тиме што му се стално због нечег жалимо. Господу досађујемо кад грешимо, а не кад му се као најрођенијем стално обраћамо. Господ воли да га непрестано призивамо и да изливамо своје срце пред Њим. Молитва није нешто

што се почне и сврши, и - готово. Станеш пред икону, кажеш шта имаш и после идеш својим путем. То није молитва.

Волите мале ствари и тежите за оним што је скромно и просто. А кад душа буде сазрела Бог ће јој дати унутрашњи мир. Господ сад само гледа на вас и воли што чезнете за Његовим миром. Док душа не буде зрела за Господа, Он ће јој само повремено давати да види да је Он свуда присутан и све испуњава, сав свет, сву твар. Тада је душа тако радосна. Онда она све има. Али после се Господ опет скрива од нас да бисмо чезнули за Њим и свим срцем Га тражили.

Тешко је живети с ближњима ако се упуштамо у мислени рат с њима. Није довољно само уздржавати се од отвореног рата речима и делима. Не ступајте ни у мислени рат с њима. Од тога се губи мир у души и љубав према ближњима. Ближњима се не треба супротстављати, нити их убеђивати. То ништа не вреди. Можете ви и на глави дубити пред њима, ништа нећете постићи. Ближње треба само волети ради Господа. Господ је и у њима (неверујућима) јер да Он није у њима зар би они уопште и били живи?!

Немојте придавати толики значај спољним догађајима. Будите више унутра, у срцу, са Господом, а њих пустите. Ви само будите љубазни, и тихи, и благи према свима, не обраћајући пажњу на остало.